

AXENCIA GALEGA
DE DESENVOLVEMENTO
RURAL

Fondo Europeo Agrícola
de Desenvolvemento Rural:
Europa inviste no rural

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE AGRICULTURA, PESCA
Y ALIMENTACIÓN

PROXECTO DE ORDENACIÓN PRODUTIVA

PARA A POSTA EN VALOR DE TERREOS: ALDEA MODELO DE COVELO [TERMO MUNICIPAL DE TABOADELA]

AXENCIA GALEGA DE DESENVOLVEMENTO RURAL
CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL
Lugar da Barcia 56, Lاراño
15897 Santiago de Compostela
T. + 34 981 547 354
infoagader@xunta.gal
agader.xunta.gal

XANEIRO 2023

INDICE

1. ANTECEDENTES.....	5
2. AXENTES PARTICIPANTES	7
3. DESCRICIÓN E LOCALIZACIÓN DO ÁMBITO.....	8
4. XUSTIFICACIÓN DA ELECCIÓN COMO ALDEA MODELO	11
4.1. OPORTUNIDADES IDENTIFICADAS PARA A POSTA EN PRODUCCIÓN	11
4.2. DIFICULTADES PARA A POSTA EN PRODUCCIÓN	11
5. CARACTERIZACIÓN SOCIOECONÓMICA.....	12
5.1. POBOACIÓN.....	12
5.2. ACTIVIDADE ECONÓMICA LOCAL.....	15
5.3. ANÁLISE SOCIOECONÓMICA	15
6. CARACTERIZACIÓN CLIMÁTICA	17
7. ANÁLISE DA ZONA DE ACTUACIÓN.....	23
7.1. ANÁLISE SIMPLIFICADA.....	23
7.2. MAPA FORESTAL	25
7.3. MAPA DE CULTIVOS E APROVEITAMENTOS.....	26
7.4. CLASIFICACIÓN URBANÍSTICA DOS TERREOS.....	27
7.5. CAPACIDADE PRODUTIVA DOS TERREOS.....	28
7.6. CARACTERIZACIÓN FÍSICA DOS TERREOS	33
7.7. CARACTERIZACIÓN DA PROPIEDADE DOS TERREOS	36
7.8. DEFINICIÓN DE USOS	37
7.9. ANÁLISE HISTÓRICA.....	39
7.10. ESTADO ACTUAL.....	44
7.11. CARACTERIZACIÓN VISUAL DA SITUACIÓN ACTUAL	46
8. CARACTERIZACIÓN DA PROTECCIÓN PATRIMONIAL	48
9. CARACTERIZACIÓN DA PROTECCIÓN HIDROGRÁFICA	51
10. ORDENACIÓN PRODUTIVA DOS TERREOS	52
10.1. CARACTERIZACIÓN DOS TIPOS DE CULTIVO ANALIZADOS	52
11. SISTEMA DE XESTIÓN DE TERRAS	57
11.1. PARCELAS OBXECTO DE ACTUACIÓN	57
11.2. PREZO MÍNIMO DE ARRENDAMENTO.....	57
11.3. DURACIÓN DO ARRENDAMENTO.....	58
12. OBRAS E INFRAESTRUCTURAS NECESARIAS PARA A POSTA EN PRODUCCIÓN DAS ACTIVIDADES A DESENVOLVER NA ALDEA MODELO	58
13. CRITERIOS DE VALORACIÓN DAS PROPOSTAS NO SUPOSTO DE CONCORRENCIA DE VARIAS SOLICITUDES DE PARTICIPACIÓN NO PROXECTO....	59

ÍNDICE IMAXES

Imaxe 1: Localización da Comarca de Ourense. <i>Fonte:</i> https://es.wikipedia.org/wiki/Comarca_de_Ourense	8
Imaxe 2: Localización da Aldea Modelo no concello de Taboadela.....	9
Imaxe 3: Perímetro da Aldea Modelo sobre ortofoto 2020.....	10
Imaxe 4: Vista xeral da Aldea Modelo de Covelo.	11
Imaxe 5: Termos municipais segundo número de habitantes. 1900. <i>Fonte: INE.</i>	12

Imaxe 6: Termos municipais segundo número de habitantes. 2007. <i>Fonte: INE, padrón 2007.</i>	12
Imaxe 7: Temperaturas medias anuais (°C).	17
Imaxe 8: Caracterización climática. Mapa das variantes climáticas en Galicia.....	19
Imaxe 9: Clasificación climática segundo Köppen.....	21
Imaxe 10: Subrexións fitoclimáticas Allué. <i>Fonte: Bioclimatología de Galicia. Fundación Pedro Barrié de la Maza.</i>	22
Imaxe 11: Afección patrimonio cultural.....	23
Imaxe 12: Afección policía de canles.	24
Imaxe 13: Afección por liña de alta tensión.	24
Imaxe 14: Perímetro do proxecto sobre o <i>Mapa Forestal de España.</i>	25
Imaxe 15: Perímetro do proxecto sobre Mapa de cultivos e aproveitamentos.	26
Imaxe 16: Lenda do mapa de cultivos e aproveitamentos.	26
Imaxe 17: Perímetro da Aldea Modelo Covelo, PXOM.	27
Imaxe 18: Clasificación das terras na zona de actuación no Mapa de Capacidade Produtiva dos Solos de Galicia.	29
Imaxe 19: Mapa de usos potenciais da terra de Galicia.	32
Imaxe 20: Distribución das pendentes na zona de actuación.	33
Imaxe 21: Distribución de altitude na zona de actuación.	34
Imaxe 22: Distribución das orientacións na zona de actuación.	35
Imaxe 23: Distribución do tamaño das parcelas na zona de actuación.	36
Imaxe 24: Distribución do número de titulares por parcela na zona de actuación.....	37
Imaxe 25: Usos históricos sobre voo americano 1956-57.....	38
Imaxe 26: Usos actuais sobre ortofoto de máxima actualidade.	39
Imaxe 27: Imaxe histórica. Voo americano (1956-57).....	40
Imaxe 28: Imaxe histórica. PNOA 2003.....	40
Imaxe 29: Imaxe histórica. PNOA 2006.	41
Imaxe 30: Imaxe histórica. PNOA 2009.	41
Imaxe 31: Imaxe histórica. PNOA 2014.....	42
Imaxe 32: Imaxe histórica. PNOA 2017.....	42
Imaxe 33: Imaxe histórica. PNOA 2020.....	43
Imaxe 34: Usos segundo Sixpac.....	44
Imaxe 35: Clasificación do estado actual identificado no traballo de campo da zona de estudo.	45
Imaxe 36: Situación dos elementos catalogados no PXOM de Taboadela, dentro do perímetro da AM.....	50
Imaxe 37: Zonas afección hidrográfica.	51
Imaxe 38: Actividade principal proposta.	53
Imaxe 39: Actividade secundaria proposta.	56

ÍNDICE TÁBOAS

Táboa 1: Evolución da poboación por termos municipais máis poboados. Ourense 1900-2007. <i>Fonte INE, padrón 2007.</i>	12
Táboa 2: Termos municipais que gañaron máis poboación. 1900-2001 e 2001-2007. <i>Fonte INE, padrón 2007.</i>	13
Táboa 3: Padrón municipal de habitantes. <i>Fonte IGE.</i>	13
Táboa 4: Censo de poboación e vivendas. <i>Fonte INE.</i>	14
Táboa 5: Poboación ocupada por sectores (nº de traballadores de alta na SS). <i>Fonte IGE.</i>	15
Táboa 6: Relación de empresas no concello de Taboadela. <i>Fonte IGE.</i>	15
Táboa 7: Caracterización climática de Taboadela. <i>Fonte: meteogalicia.gal</i>	17
Táboa 8: Precipitación máxima diaria (mm) por período de retorno T (anos).....	18

Táboa 9: Extracto da táboa de etapas de regresión e bioindicadores.	20
Táboa 10: Clasificación climática segundo Papadakis.	21
Táboa 11: Datos de ocupación do solo segundo o MFE50.	25
Táboa 12: Distribución dos usos do mapa de cultivos e aproveitamentos.....	27
Táboa 13: Calidades estruturais da terra no Mapa de Capacidade Produtiva dos Solos de Galicia.....	29
Táboa 14: Clasificación do réxime hídrico no Mapa de Capacidade Produtiva dos Solos de Galicia.	30
Táboa 15: Clasificación da dispoñibilidade de nutrientes no Mapa de Capacidade Produtiva dos Solos de Galicia.	31
Táboa 16: Criterios de conversión do Mapa de Capacidade Produtiva dos Solos de Galicia á reclasificación en terras con tres usos potenciais de produción agrícola....	32
Táboa 17: Distribución de pendentes na zona de actuación.	33
Táboa 18: Distribución das orientacións na zona de actuación.....	34
Táboa 19: Valores medios para a caracterización dos terreos na zona de actuación.	35
Táboa 20: Clasificación da superficie segundo uso Sixpac.	44
Táboa 21: Superficie usos actuais.	45
Táboa 22: Análise das necesidades dos cultivos.	55
Táboa 23: Prezos de referencia do Banco de Terras de Galicia.	57

ÍNDICE GRÁFICOS

Gráfico 1: Evolución da poboación no concello de Taboadela.	13
Gráfico 2: Distribución da poboación en Taboadela por sexo e rangos de idade.....	14
Gráfico 3: Caracterización climática de Taboadela. <i>Fonte meteogalicia.gal</i>	18

ANEXOS

ANEXO I. RELACIÓN DE PARCELAS

(Parcelas incluídas no perímetro, parcelas excluídas e as súas causas de exclusión, así como a relación das parcelas das que non foi posible localizar ás súas persoas titulares, o parcelario interior, xunto coa aptitude ou aptitudes produtivas de cada parcela).

ANEXO II. FICHAS ELEMENTOS PATRIMONIAIS A PROTEXER

PLANOS

1. ANTECEDENTES

O abandono de terras agrarias constitúe un fenómeno de importancia crecente na estrutura agraria de Galicia. Segundo diversos autores, a superficie de terras en abandono acada cifras xa semellantes á de terras en cultivo, e o incremento dos abandonos resulta superior ás 50.000 Ha nos últimos 15 anos. Moitas desas terras en situación de abandono presentan boas ou moi boas condicións agronómicas para o cultivo.

Unha derivada desta situación, que a ninguén se lle escapa, é a relación destas condicións de abandono coas dificultades na loita contra os lumes. E resulta paradoxal a coexistencia deste volume de terras de cultivo en abandono coa crecente necesidade das explotacións de acadar incrementos na súa base territorial.

Conscientes deste problema, o Goberno de Galicia está disposto a arbitrar medidas para loitar contra o abandono das terras agrarias e, na medida do posible, revertir a situación, achegando novas terras de cultivo ás explotacións para reducir a dependencia de fontes de recursos de orixe exterior.

Nacen polo tanto os instrumentos de recuperación e mobilización de terras agrarias ao abeiro do disposto nos artigos 47 bis e 47 ter da *Lei 6/2011, do 13 de outubro, de mobilidade de terras* entre os que se atopa o programa de aldeas modelo. Este programa defínese como aquel instrumento voluntario de recuperación de terras mediante a realización de actuacións integradas para a recuperación de capacidade agronómica das terras circundantes a núcleos de poboación e asentamentos poboacionais situados no territorio rural galego co fin de promover actividade económica ligada ao sector primario ao mesmo tempo que reduce o risco de incendios forestais.

O concepto de aldea modelo xorde do convenio firmado entre a Consellería do Medio Rural, a Fegamp e a empresa pública SEAGA para a limpeza das franxas de seguridade das aldeas de Galicia. Son aquelas aldeas nas que se implanta o sistema público de limpeza das franxas sempre que haxa o compromiso dos propietarios da implantación de actividade agro gandeira nestas franxas.

Este convenio, firmado en agosto do ano 2018, ten como obxecto principal a implantación dun sistema público de limpeza das faixas, no que a limpeza se leva a cabo pola empresa pública SEAGA.

Coa aprobación da Lei 11/2021, do 14 de maio, de recuperación da terra agraria de Galicia; desenvólvense os procedementos de mobilización da terra agroforestal, previamente recollidos nalgunhas das disposicións da Lei 6/2011, do 13 de outubro, de mobilidade de terras, que quedou derogada coa entrada en vigor desta lei.

No que se refire aos instrumentos para a mobilización de terras, a lei reforza o papel do Banco de Terras como instrumento público de intermediación na mobilización da terra agraria, reducindo así trámites administrativos, impulsando a súa axilización e converténdoo na figura fundamental para o desenvolvemento dos novos instrumentos de recuperación da terra agraria; establecendo dentro das súas competencias a de deseñar, programar e executar as medidas de recuperación e, en xeral, da xestión da terra agroforestal de Galicia a través dos instrumentos previstos na presente lei para tal fin.

Unha aldea modelo é un instrumento voluntario de recuperación de terras mediante a realización de actuacións integradas para a recuperación da capacidade agronómica das terras circundantes a núcleos de poboación e asentamentos poboacionais situados no territorio rural galego, co fin de promover actividade económica ligada ao sector primario ao tempo que reducir o risco de incendios forestais.

As actuacións poderán abranguer todo ou parte do núcleo rural da aldea co obxecto da súa rehabilitación e recuperación arquitectónica e urbanística, con fins residenciais, de interese turístico, de transformación ambiental ou outros análogos que propicien a recuperación demográfica e a mellora da calidade de vida da súa poboación. O procedemento é aberto, require do compromiso das persoas propietarias pero tamén da implicación das alcaldías. O proceso iníciase cunha solicitude por parte do Concello, que debe de contar cun perímetro definido nas inmediacións da aldea en cuestión, abarcando unhas determinadas parcelas cuxos titulares apoiem a iniciativa. Estes titulares deben sumar polo menos o 70% da superficie total involucrada, presentando esta superficie un estado de abandono ou infrautilización de, como mínimo, o 50%. O compromiso que terán que asumir as persoas propietarias é o de cesión ou arrendamento para actividade agro-gandeira durante un período mínimo de cinco anos (debido a que o inicio da recollida das declaracións de adhesión comezou ao abeiro da *lei 6/2011, do 13 de outubro, de mobilidade de terras de Galicia*). Unha vez presentada a solicitude, e logo de recibir un informe técnico favorable por parte do órgano xestor do Banco de Terras de Galicia, será o Consello Reitor da Agader quen declare a Aldea Modelo, a proposta da persoa titular da dirección xeral da Agader, que a continuación será declarada de utilidade pública e interese social dende a Consellería do Medio Rural.

A Aldea Modelo de Covelo declarouse por acordo do Consello de Dirección da Axencia Galega de Desenvolvemento Rural (Agader) o 21 de xaneiro de 2022, CVE vDEPSQInFO.

Mediante o Decreto 88/2022, de 19 de maio, declarouse de utilidade pública e interese social a aldea modelo de Covelo, no termo municipal de Taboadela (Ourense) [DOG núm. 108, do 7 de xuño de 2022].

Na declaración de utilidade pública e interese social da Aldea Modelo, autorízase á Axencia Galega de Desenvolvemento Rural para a redacción do proxecto de ordenación produtiva da forma establecida no artigo 113 da Lei 11/2021, do 14 de maio, de recuperación da terra agraria de Galicia.

O presente documento, constitúe o Proxecto de Ordenación Produtiva no cal se delimitan os usos produtivos máis idóneos para a explotación das parcelas incluídas na Aldea Modelo, o período mínimo de arrendamento das parcelas, as parcelas adheridas ao proxecto, os cultivos ou aproveitamentos que mellor se adapten á superficie afectada, así como toda aquela información que sexa precisa para a posta en valor dos terreos.

2. AXENTES PARTICIPANTES

A Axencia Galega de Desenvolvemento Rural (Agader), con CIF Q-1500273F, creouse pola disposición adicional sexta da *Lei 5/2000, do 28 de decembro, de medidas fiscais e de réxime orzamentario e administrativo* (DOG núm. 251, do 29 de decembro).

O artigo 6 da *Lei 11/2021, do 14 de maio, de recuperación da terra agraria de Galicia*, dispón que é a axencia pública autonómica, de conformidade coa *Lei 16/2010, do 17 de decembro, de organización e funcionamento da Administración xeral e do sector público autonómico de Galicia*, coa consideración de medio propio e servizo técnico da Comunidade Autónoma de Galicia, que actúa como instrumento básico na promoción e coordinación do desenvolvemento do territorio rural galego, co obxectivo de mellorar as condicións de vida dos seus habitantes e de evitar o seu despoboamento a través, entre outras, das medidas de recuperación da terra agroforestal de Galicia reguladas na *Lei 11/2021, do 14 de maio, de recuperación da terra agraria de Galicia*.

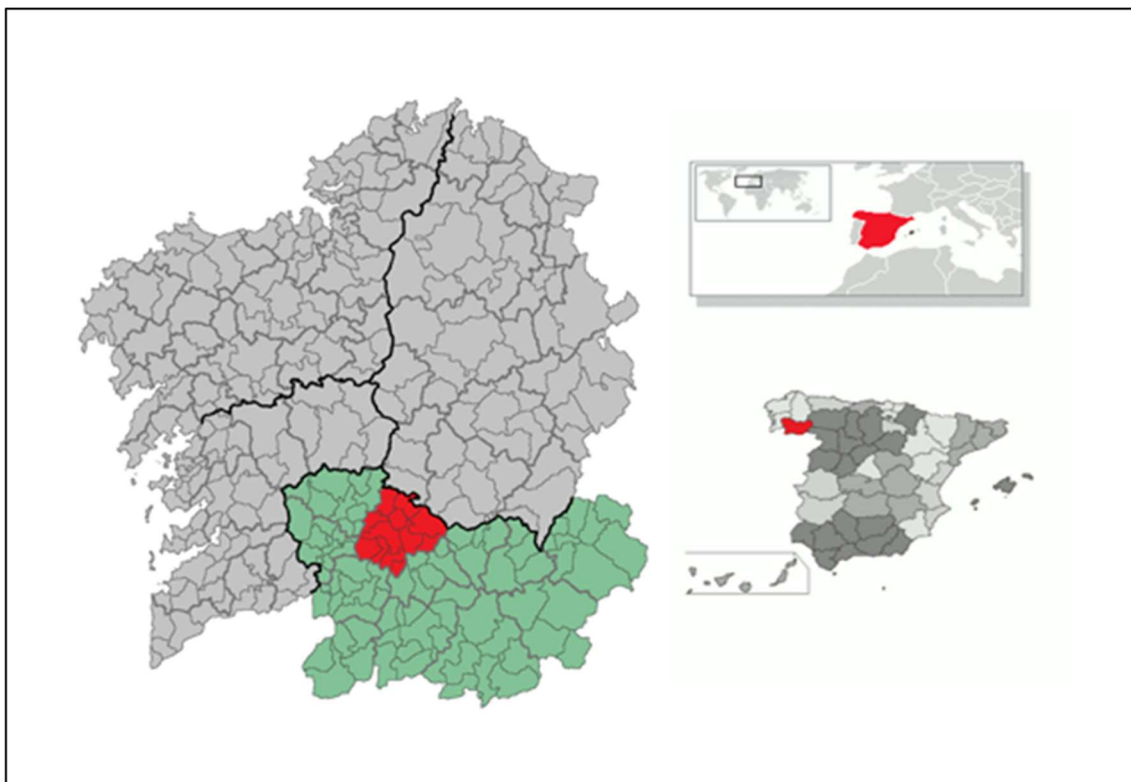
De conformidade co *artigo 8 da Lei 11/2021, do 14 de maio, de recuperación da terra agraria de Galicia*, adscrita á consellaría competente en materia de medio rural, ten personalidade xurídica e patrimonio propios, goza de autonomía administrativa e económica e posúe plena capacidade de obrar, tanto no campo do dereito público como no do dereito privado, para o cumprimento dos seus fins e con suxeición á normativa correspondente. O réxime xurídico interno da Axencia regúlase polo dereito administrativo e o seu réxime xurídico externo rexeráse polo dereito privado, agás cando se exerzan potestades administrativas, caso en que se rexerá polo dereito público. Gozará do tratamento fiscal aplicable á Comunidade Autónoma de Galicia.

3. DESCRICIÓN E LOCALIZACIÓN DO ÁMBITO

O termo municipal de Taboadela é un municipio da provincia de Ourense que se encadra na zona máis meridional da comarca de Ourense, localizado no centro norte da provincia homónima.

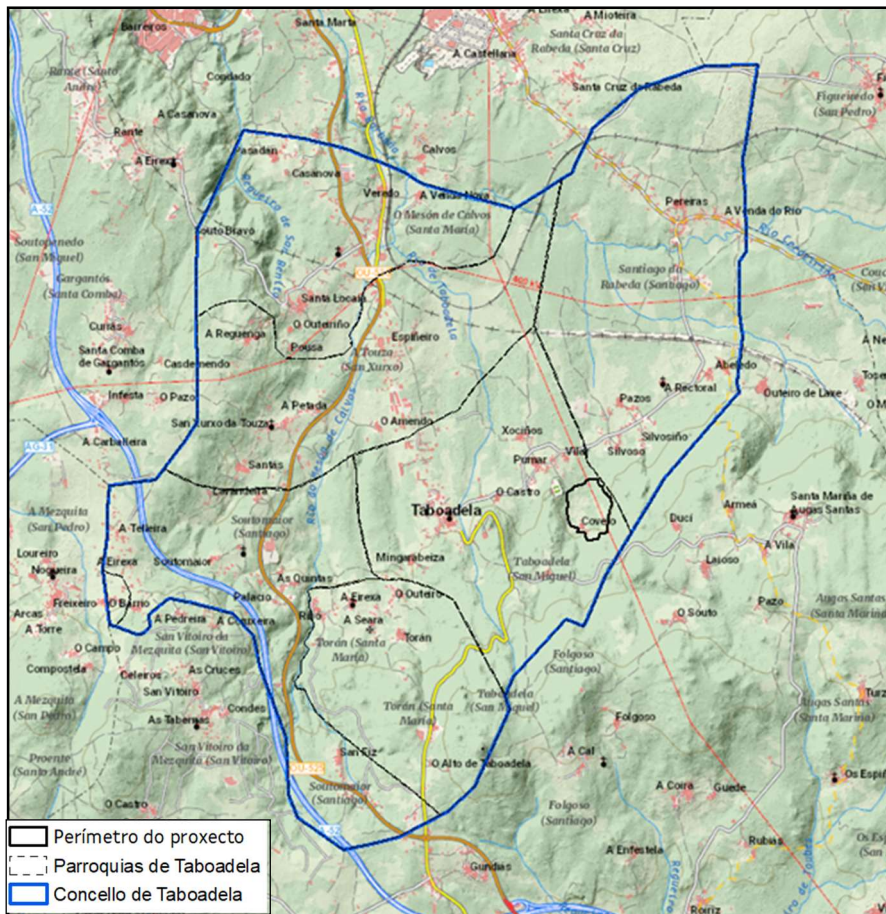
Imaxe 1: Localización da Comarca de Ourense. Fonte: https://es.wikipedia.org/wiki/Comarca_de_Ourense.

A comarca de Ourense localízase ao fondo dunha conca formada por unha depresión topográfica, no fondo da que discorre o río Miño despois de confluír co río Sil. Esta depresión amplíase cara o sur, seguindo o val do río Barbaña. O concello de Taboadela sitúase na cabeceira deste val, comprendendo un territorio de dimensións (25,17 km²) notablemente menores ás dos concellos da comarca, e á media provincial e autonómica.

O termo municipal de Taboadela limita polo norte co Concello de San Cibrao das Viñas; polo leste co Concello de Paderne de Allariz e o Concello de Allariz; polo Sur co Concello de Allariz e polo oeste co concello de A Merca.

O termo municipal está conformado por 7 parroquias: Mesón de Calvos (Santa María), A Mezquita (San Pedro), Santiago da Rabeda (Santiago), Soutomaior (Santiago), Taboadela (San Miguel), A Touza (San Xurxo) e Torán (Santa María).

Imaxe 2: Localización da Aldea Modelo no concello de Taboadela.

Parte do concello de Taboadela está enmarcado no val da Rabeda sendo o seu aspecto xeral chan, situado na conca do río Barbaña nun espazo que comprende os concellos de Baños de Molgas, Allariz, Taboadela, Paderne e San Cibrao das Viñas.

A rede fluvial que discorre polo territorio de Taboadela, caracterízase por atravesar polo norte en dirección leste-oeste ao río.

O termo municipal de Taboadela, o mesmo que toda a comarca, está localizado nunha zona interior de Galicia, onde a influencia do mar é feble, nunha latitude meridional na que se rexistran maiores temperaturas que en áreas do norte. Cómpre ter en conta que as oscilacións térmicas incrementanse no interior, sinal da continentalización do clima. As características mediterráneas do clima son apreciáveis, principalmente na seca estival que acada, en ocasións, situacións críticas.

Xeoloxicamente é un concello dominado polas rochas ígneas ácidas (granitos) no 98% do territorio e un 2%, ao sueste do concello, de rochas metamórficas (xistos).

A xeneralidade dos solos de Taboadela caracterízase por unha perda case total de catións alcalinos e alcalino térreos, un lavado importante de óxidos de sílice, o que explica as características de acidez e baixo contido en bases que presentan case tódolos solos, o mesmo que os da maioría de Galicia.

A vexetación constitúe un importante factor paisaxístico ao aportar valores cromáticos e de textura á propia xeomorfoloxía. De feito, tanto a vexetación

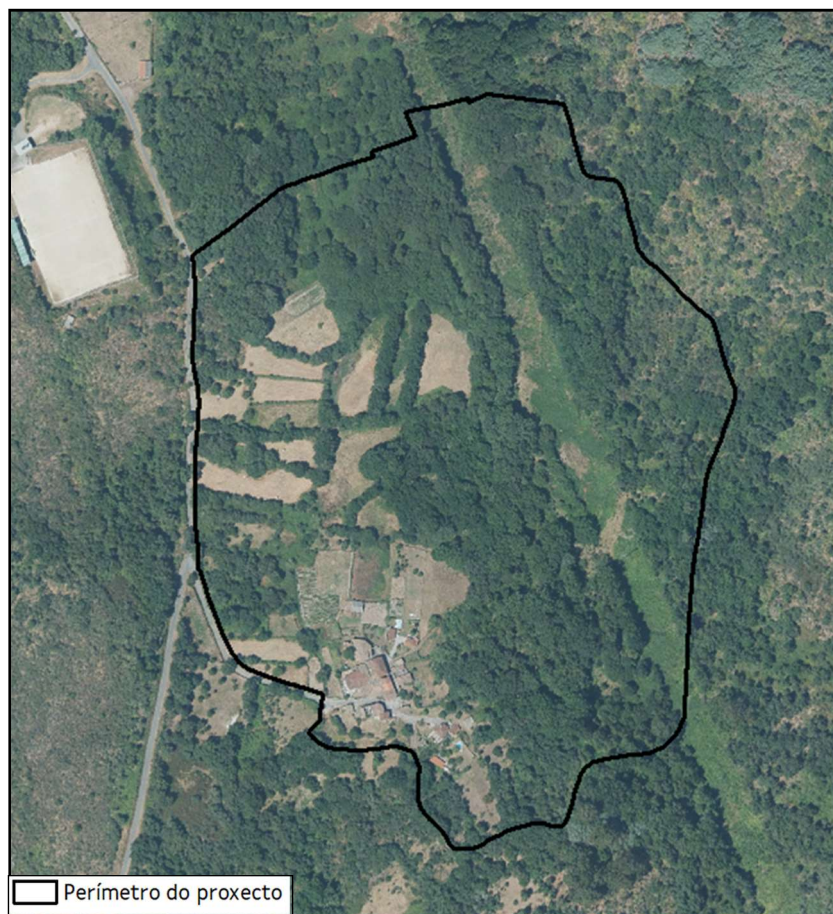

autóctona como as zonas agrogandeiras, aportan un rico cromatismo cunha marcada estacionalidade.

Cabe destacar a rede de infraestruturas das que dispón o concello de Taboadela, tanto de comunicación exterior como interior:

- A liña de ferrocarril Zamora-Ourense que pasa polo norte do termo municipal, actualmente só utilizada como transporte de mercancías.
- A autoestrada A-52 ou das Rías Baixas (Benavente-Vigo), percorre o suroeste do concello. As outras tres vías que comunican co exterior son: a estrada N-525 (Zamora-Santiago) a estrada secundaria autonómica OU-320 que atravesa o concello de Norte a Sur, e a estrada provincial 1D Cumial-Salgueiros que atravesa a parte nordeste do concello.
- En canto ao viario interparroquial destacamos dúas vías de titularidade provincial: a estrada 674 –Taboadela - Pereiras e a estrada Mesón de Calvos - Santa Locaia.
- Existe tamén no concello un tipo de viario de carácter local que permite a comunicación entre os distintos núcleos do termo municipal.

A zona proposta como Aldea Modelo atópase no lugar de Covelo, na parroquia de Taboadela (San Miguel), e consiste nunha superficie de aproximadamente 16,81 ha, na contorna do núcleo rural do lugar.

Imaxe 3: Perímetro da Aldea Modelo sobre ortofoto 2020.

4. XUSTIFICACIÓN DA ELECCIÓN COMO ALDEA MODELO

O lugar de Covelo, selecciónase como aldea modelo polas seguintes características:

1. Entidade menor de poboación con alto índice de abandono de terreos.
2. Baixa densidade de poboación e cunha media de idade avanzada.
3. Terreos con alto risco de lume forestal.
4. Os terreos que compoñen o perímetro da aldea presentan unha alta capacidade produtiva para usos agroforestais.
5. Zonas con alto valor patrimonial e medioambiental a protexer.
6. Existencia de actividade económica na contorna vinculada á dispoñibilidade de terreos.

4.1. OPORTUNIDADES IDENTIFICADAS PARA A POSTA EN PRODUCCIÓN

Na visita realizada a campo identifícanse as seguintes oportunidades:

1. Alta colaboración por parte da administración local e da veciñanza.
2. Zonas de alto valor ecolóxico (masas de frondosas consolidadas).

4.2. DIFICULTADES PARA A POSTA EN PRODUCCIÓN

Na visita realizada a campo identifícanse as seguintes dificultades/debilidades:

1. Alto grao de fragmentación da propiedade. Existencia de muros na maioría dos predios, o que dificulta a mecanización dos traballos.
2. Falta de vías de comunicación interiores para dar bo acceso aos predios.
3. Aldea con pouca poboación e pouco aproveitamento dos terreos próximos ás vivendas.
4. Alto grao de abandono das edificacións.

Imaxe 4: Vista xeral da Aldea Modelo de Covelo.

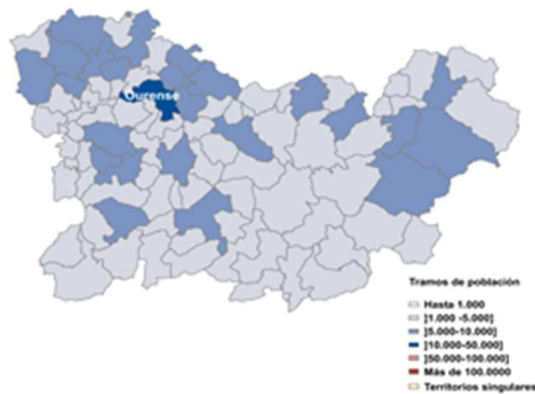

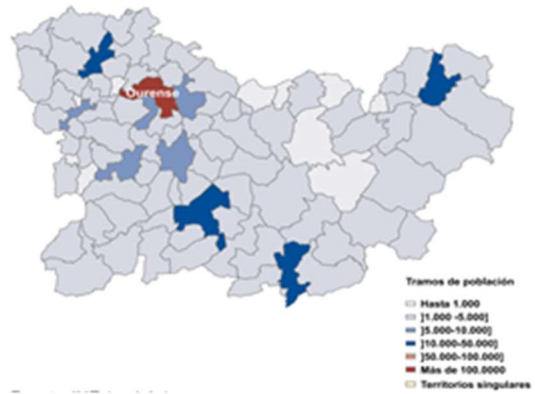
5. CARACTERIZACIÓN SOCIOECONÓMICA

5.1. POBOACIÓN

A concentración da poboación sobre o territorio no século XX é un feito xeneralizado a nivel nacional e autonómico, no caso da provincia de Ourense tamén é observable, tal e como se observa nas imaxes seguintes:

Imaxe 5: Termos municipais segundo número de habitantes. 1900. *Fonte: INE.*

Imaxe 6: Termos municipais segundo número de habitantes. 2007. *Fonte: INE, padrón 2007.*

A imaxe de 2007 mostra o clareado de moitos territorios asociados á diminución do volume de poboación e, en paralelo, o escurecemento duns poucos, entre os que se atopa a capital. Na táboa seguinte obsérvase como a poboación se foi concentrando nun número limitado de termos municipais nos últimos anos, co que no ano 2007, o 56,60% da poboación provincial se concentraba nos dez termos municipais máis poboados.

1900				2007			
Nº	Municipio	Nº habs.	% total Ourense	Nº	Municipio	Nº habs.	% total Ourense
1	Ourense	21.198	5,1	1	Ourense	107.186	31,8
2	Allariz	9.195	2,2	2	Verín	13.991	4,2
3	Nogueira de Ramuín	8.763	2,1	3	Barco de Valdeorras (O)	13.943	4,1
4	Celanova	8.748	2,1	4	Carballiño (O)	13.838	4,1
5	Carballiño (O)	8.445	2,0	5	Xinzo de Limia	10.022	3,0
6	Viana do Bolo	8.326	2,0	6	Barbadás	8.685	2,6
7	Boborás	7.553	1,8	7	Celanova	6.104	1,8
8	Xinzo de Limia	7.526	1,8	8	Pereiro de Aguiar (O)	5.934	1,8
9	Cartelle	7.439	1,8	9	Allariz	5.506	1,6
10	Veiga (A)	7.251	1,7	10	Ribadavia	5.390	1,6
Total máis poboados		94.444	22,5	Total máis poboados		190.599	56,6

Táboa 1: Evolución da poboación por termos municipais máis poboados. Ourense 1900–2007. *Fonte INE, padrón 2007.*

1900-2001				2001'-2007			
Nº	Municipio²	Variación Nº habitantes	Total Ourense = 100	Nº	Municipio²	Variación Nº habitantes	Total Ourense = 100
1	Ourense	86.312	-106,3	1	Barbadás	1.917	-126,1
2	Verín	7.941	-9,8	2	Carballiño (O)	1.317	-86,6
3	Barco de Valdeorras (O)	7.592	-9,3	3	Verín	1.074	-70,7
4	Carballiño (O)	4.076	-5,0	4	Barco de Valdeorras (O)	984	-64,7
5	Barbadás	2.769	-3,4	5	Pereiro de Aguiar (O)	642	-42,2
6	Rúa (A)	2.611	-3,2	6	Xinzo de Limia	503	-33,1
7	Xinzo de Limia	1.993	-2,5	7	San Cibrao das Viñas	482	-31,7
8	Ribadavia	585	-0,7	8	Allariz	381	-25,1
9	San Cibrao das Viñas	183	-0,2	9	Toén	138	-9,1
10	Vilar de Santos	-576	0,7	10	Celanova	111	-7,3
Ourense		-81.219	100,0	Ourense		-1.520	100,0

Táboa 2: Termos municipais que gañaron máis poboación. 1900-2001 e 2001-2007. *Fonte INE, padrón 2007.*

O municipio de Taboadela amosa un decrecemento continuo, con intervalos cortos de crecemento e decrecemento como resultado disto esta a amosar un crecemento vexetativo negativo. A evolución nos últimos anos é de decrecemento continuo, como se observa na seguinte táboa:

2004			2012			2020		
Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres
1.694	842	852	1.652	845	808	1.453	741	711

Táboa 3: Padrón municipal de habitantes. *Fonte IGE.*

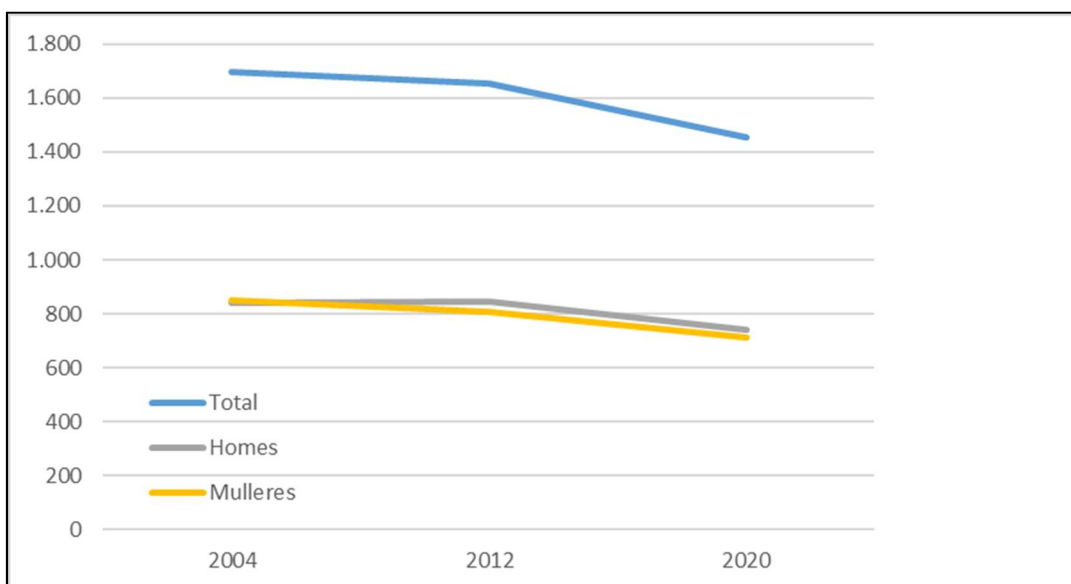

Gráfico 1: Evolución da poboación no concello de Taboadela.

A distribución da poboación por sexo e rangos de idade de cinco anos, rebela a avanzada idade da poboación, resaltando claramente os rangos de persoas maiores sobre as máis novas.

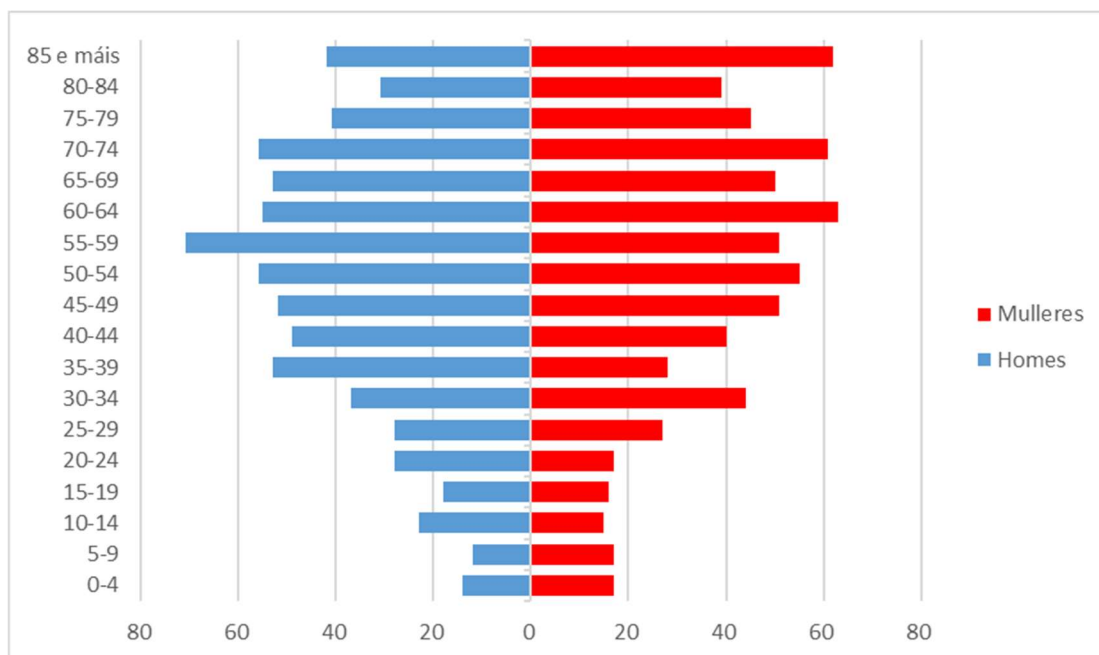

Gráfico 2: Distribución da poboación en Taboada por sexo e rangos de idade.

Nos derradeiros datos publicados a nivel de parroquia (ano 2001), pódese observar que a parroquia de Santiago da Rabeda (Santiago) era a máis poboada do termo municipal, con 342 habitantes, cifra 13 veces maior que a menos poboada, A Mezquita (San Pedro).

Estes datos indicaban no seu momento, un alto índice de poboación de máis de 65 anos (28,1 %), e considérase que, tendo en conta a evolución dos últimos anos da poboación galega, esta cifra incrementaríase considerablemente.

ANO 2001						
PARROQUIA	Poboación total	Poboación homes	Poboación Mulleres	% poboación menor 16 anos	% poboación entre 16 e 64 anos	% de poboación maior de 65 anos
O MESÓN DE CALVOS (SANTA MARÍA)	320	162	158	11,2	55,9	32,8
A MEZQUITA (SAN PEDRO)	25	13	12	4	36	60
SANTIAGO DA RABEDA (SANTIAGO)	342	178	164	9,9	63,5	26,6
SOUTOMAIOR (SANTIAGO)	217	106	111	10,6	61,3	28,1
TABOADELA (SAN MIGUEL)	338	169	169	6,8	65,1	28,1
A TOUZA (SAN XURXO)	315	154	161	11,4	62,5	26
TORÁN (SANTA MARÍA)	161	77	84	6,8	71,4	21,7

Táboa 4: Censo de poboación e vivendas. Fonte INE.

Da análise dos datos parroquiais conclúese que existe un alto grao de dispersión da poboación, existindo unha gran diferenza entre a parroquia máis poboada, Santiago de Rabeda (Santiago), con 342 habitantes, e a menos poboada, A Mezquita (San Pedro), con 25 habitantes.

A parroquia de Taboadela (San Miguel) é a segunda máis poboada, con 338 habitantes no ano 2001. Segundo os datos publicados polo INE a 1 de Xaneiro de 2020, o número de habitantes en Taboadela (San Miguel) era de tan só 281.

5.2. ACTIVIDADE ECONÓMICA LOCAL

A actividade económica en Taboadela estivo tradicionalmente vinculada polas actividades rurais mais actualmente está a cambiar a situación debido á presenza de incipientes urbanas, de ámbito municipal, na vila capital e a importante porcentaxe de poboación que traballa nos sectores secundario e terciario.

Actividade	Ano 2011	Ano 2020
Agricultura e pesca	32	23
Industria	139	116
Construción	84	49
Servizos	320	332
Non consta	10	2
Total	585	522

Táboa 5: Poboación ocupada por sectores (nº de traballadores de alta na SS). *Fonte IGE.*

Categorización	Ano 2001	Ano 2011	
Condición xurídica	Persoas físicas	58	71
	Sociedades anónimas	1	1
	Sociedades limitadas	30	38
	Cooperativas	2	0
	Outras	2	6
Actividade	Industria	16	22
	Construción	37	33
	Servizos	44	52
Nº de traballadores	Microempresa (<10)	86	107
	Pequena empresa (10 a 49)	7	4
	Mediana Empresa (49 a 249)	0	1
	Gran empresa (>249)	0	0
Unidades locais	93	112	

Táboa 6: Relación de empresas no concello de Taboadela. *Fonte IGE.*

Tradicionalmente a poboación de Taboadela traballaba na agricultura, e mesmo parte da que non vivía desta actividade, extraía unha cantidade significativa de ingresos da mesma. Dende o século XX ata a actualidade a poboación agraria foi descendendo, ata que na actualidade deixou de ser a actividade maioritaria. O que se contradí coa distribución xeral das terras, na que a porcentaxe maioritaria da superficie total do concello corresponde a terreos de carácter agrario.

O sector secundario sitúase no segundo lugar, despois do sector servicios, case por enteiro traballando na industria manufactureira e na construción.

5.3. ANÁLISE SOCIOECONÓMICA

Da caracterización socioeconómica do termo municipal de Taboadela extráense as seguintes conclusións:

- Nas parroquias rurais, as actividades económicas son fundamentalmente as agrícolas.

- Predominan os servizos de restauración (bares, restaurantes, etc.) e os comercios polo miúdo e con diverso grao de especialización, aínda que tamén existen comercios por xunto, pero minoritarios.
- Na industria do concello coexisten empresas relativamente grandes (fábrica de áridos, ballestas ou Planta incubadora de Coren), con empresas de tipo medio (constructoras, carpintería metálica) e empresas pequenas de 1-3 empregados como máximo.
- Como ocorre en todos os municipios rurais galegos, as sucursais bancarias e de seguros só se localizan na capital municipal, quedando no resto do municipio sen eles.
- A maioría dos servizos que se prestan en Taboadela aséntanse no núcleo de Taboadela, os restantes no espazo periurbano.
- O sector construtivo mantén uns altos volumes de actividade. Compóñeno empresas familiares e de pequena entidade na súa maioría, aínda que tamén hai outras de tamaño medio. Esta actividade, en moitos casos nítrese de traballadores que abandonaron as labores agrícolas ou que se dedican a elas a tempo parcial.

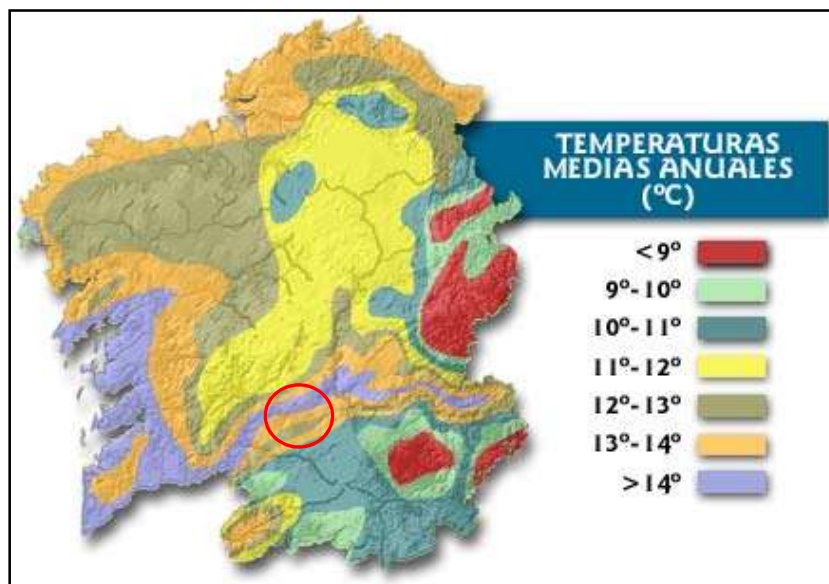

6. CARACTERIZACIÓN CLIMÁTICA

A situación do lugar de Covelo no concello de Taboadela implica o dominio climático oceánico.

O clima corresponde a un lugar interior, onde a influencia do mar é feble, e nunha latitude meridional na que se rexistran maiores temperaturas que en áreas setentrionais, aínda que debido a súa altitude, estas temperaturas sofren un recorte. Cómpre ter en conta que as oscilacións térmicas incrementáanse no interior, sendo este un sinal de continentalización do clima. As características mediterráneas do clima son apreciables principalmente na seca estival que acada, en ocasións, situacións críticas.

Os veráns son curtos, calorosos, secos e maioritariamente despexados, así como os invernos son fríos, húmidos e parcialmente nubrados.

Imaxe 7: Temperaturas medias anuais (°C).

En Taboadela, hai unha diferenza de 303 mm de precipitación acumulada entre os meses máis secos e os máis húmidos. Durante o decurso do ano, a temperatura media é duns 15°C e esta xeralmente varía de 0 °C a 36° C, sendo moi raro que baixe dos -2°C ou suba de 38°C.

	Xaneiro	Febreiro	Marzo	Abril	Maio	Xuño	Xullo	Agosto	Setembro	Outubro	Novembro	Decembro
Balance hídrico (mm)	36,78	46,72	15,32	-12,1	-107,5	91,44	-177,6	-131,76	-93,16	13,44	60,88	106,6
Chuvia (mm)	68,78	94,32	96,12	92,7	44,62	61,1	8,66	36,32	40,34	84,9	95,92	132,6
Días de chuvia (días)	10	10,2	12	12,2	8,4	8,8	2,2	5	5,6	10,8	14,2	15,8
Horas de sol (h)	87,4	125,1	176,4	190,5	266,68	236,6	293,52	288,42	225,5	161,5	97,6	74,84
Humidade relativa media (%)	82,8	76,4	70,4	68,8	63,8	65,8	61	61,6	67	74,6	82,8	85,8
Temperatura max. (°C)	18,86	23,86	27,42	29,4	34,96	36,98	38,58	39,26	36,12	31,04	22,44	19,76
Temperatura media (°C)	7,36	10,16	11,58	14,3	17,94	19,98	23,08	22,86	20,22	15,72	10,94	9,2
Temperatura min. (°C)	-2,26	0,5	0,86	2,46	4,52	8,08	10,56	10,34	9,18	5,74	2,25	-0,3

Táboa 7: Caracterización climática de Taboadela. Fonte: *meteogalicia.gal*.

A pluviosidade anual non é moi elevada (856,46 mm). As precipitacións distribúense dun xeito bastante homoxéneo ao longo de todo o ano, sendo o mes máis chuvioso decembro (132 mm), e destacando o mes de xuño (61 mm), por ser máis chuvioso que maio (44 mm). O mes que menos chove é xullo, con menos de 9 mm de auga recollida.

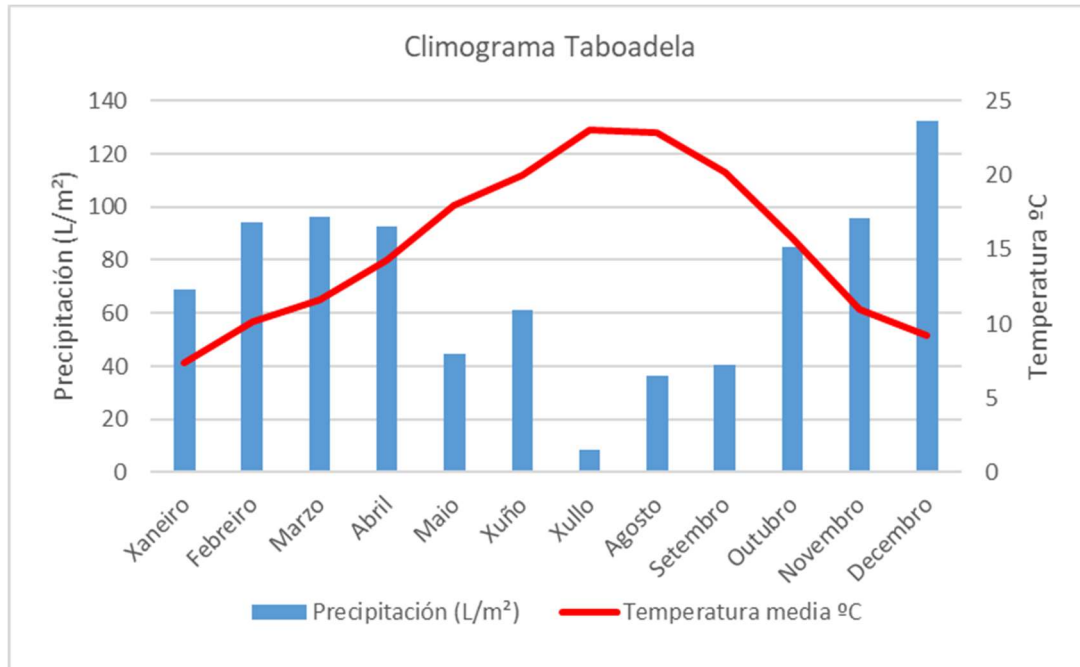

Gráfico 3: Caracterización climática de Taboadela. Fonte *meteogalicia.gal*

- ESTIMACIÓN DAS PRECIPITACIÓNS TOTAIS DIARIAS

Para a estimación das precipitacións totais diarias correspondentes aos distintos períodos de retorno considerados utilizouse a metodoloxía recollida na publicación "Máximas choivas diarias na España Peninsular" da Dirección Xeral de Estradas do Ministerio de Fomento, baseada na aplicación de modelos estatísticos ás series anuais de máximas choivas diarias recompiladas en estacións pluviométricas con 30 ou máis anos de rexistro agrupadas en rexións con características meteorolóxicas comúns e comparouse cun estudo estatístico das series de precipitacións máximas anuais, realizando un contraste con estacións pluviométricas próximas, achando os valores extremos por medio das distribucións de Gumbel e SQRT ET-max. Adoptando finalmente, o maior valor dos obtidos.

Pódese observar que os resultados obtidos co estudo estatístico son moi inferiores aos calculados mediante as táboas e mapas da publicación "Máximas choivas diarias na España Peninsular", polo que se obteñen os seguintes resultados, para a zona de proxecto:

PERIODO DE RETORNO T (ANOS)	PRECIPITACION MAXIMA DIARIA Pd (mm)
10	78,76
25	95,26
50	107,85
100	122,10
500	155,70

Táboa 8: Precipitación máxima diaria (mm) por período de retorno T (anos).

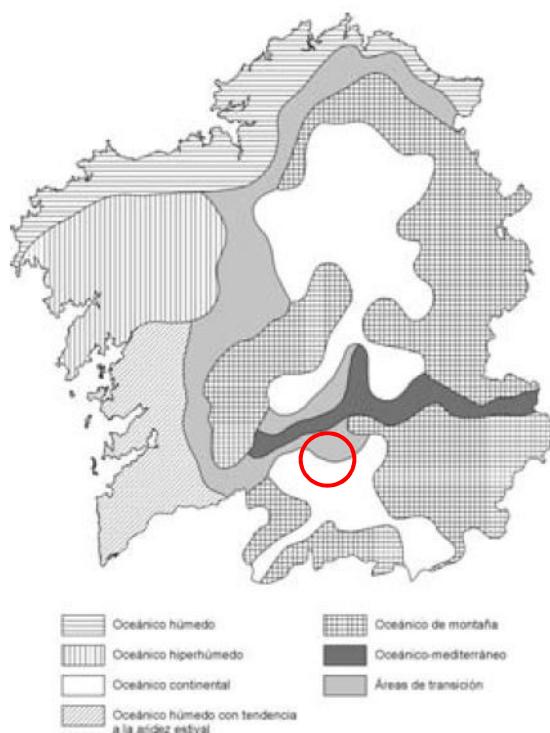

- CLASIFICACIÓN CLIMÁTICA SEGUNDO PÉREZ-ALBERTI (1982)

O clima da provincia de Ourense, como toda Galicia, pertence ao tipo oceánico, que se caracteriza en xeral por temperaturas suaves todo o ano, con máximas no verán e mínimas no inverno, e precipitacións tamén durante todo o ano, cun máximo no inverno e un mínimo no verán. A posición interior do territorio de Ourense, e a existencia dun alto relevo, ofrece diferenzas, carecendo doutra banda de homoxeneidade en toda a provincia. Basicamente distínguense catro zonas climáticas ourensás:

- Dominio oceánico de transición.
- Dominio oceánico continentalizado.
- Dominio oceánico mediterráneo.
- Dominio oceánico de montaña.

Imaxe 8: Caracterización climática. Mapa das variantes climáticas en Galicia.

O Concello de Taboadela enmárcase entre o dominio oceánico continental e as áreas de transición, (Pérez Alberti, 1982). A flora e mesmo os cultivos dominantes testemuñan o influxo mediterráneo. Forma parte das zonas máis secas de Galicia, cunha media de 2.224 horas de sol ao ano e precipitacións pouco abundantes, cunha media de 856 mm.

Segundo o "Mapa de Vexetación Potencial" (Baseado en Rivas-Martínez, 1987, modificado), a vexetación potencial desta zona pertence á 8c da Rexión eurosiberiana, piso colino: Serie colina galaico-portuguesa acidófila do Carballo ou (*Quercus robur*) (*Rusco aculeati-Querceto roboris sigmetum*). Carballeiras acidófilas.

A serie colina galaico-portuguesa acidófila do carballo (8c. *Rusco-Querceto roboris sigmetum*) corresponde no seu óptimo estable a unha carballeira densa de carballos, (*Quercus robur*), que pode levar unha certa cantidade de rebolos (*Quercus Pyrenaica*),

acivros (*Ilex aquifolium*), castiñeiros (*Castanea sativa*), loureiros (*Laurus nobilis*) e sobreiras (*Quercus suber*). No sotobosque da carballeira ademais dun bo número de herbas nemorais esciófilas (*Teucrium scorodonia*, *Hypericum pulchrum*, *Holcus mollis*, *Asplenium onopteris*, *Luzula forsteri*, *Viola riviniana*, *Linaria triornithophora*, *Omphalodes nitida*, *Aquilegia vulgaris* subsp. *Henriquessi*, etc.) existe un sotobosque arbustivo máis ou menos denso no que adoitan acharse elementos mediterráneos da clase *Quercetea ilicis* (*Ruscus aculeatus*, *Daphne gnidium*, *Arbutus unedo*, *Rubia peregrina*, *Viburnum tinus*, etc.), coexistindo con outros vexetais caducifolios eurosiberianos ou de área máis ampla (*Pyrus cordata*, *Lonicera periclymenum*, *Frangula alnus*, *Crataegus monogyna*, *Corylus avellana*, etc.).

TABLA 12
ETAPAS DE REGRESIÓN Y BIOINDICADORES. SERIES 8a, 8b, 8c.
Db. ROBLEDALES ACIDOFILOS COLINO-MONTANOS

Nombre de la serie	8a. Acidófila colino-montana orocantabricogalaica del roble	8b. Acidófila colino-montana cantabroeskalduna del roble	8c. Acidófila colina galaicoportuguesa del roble
Arbol dominante Nombre fitosociológico	<i>Quercus robur</i> <i>Blechno-Querceto roboris sigmetum</i>	<i>Quercus robur</i> <i>Tamo-Querceto roboris sigmetum</i>	<i>Quercus robur</i> <i>Rusco-Querceto roboris sigmetum</i>
I. Bosque	<i>Quercus robur</i> <i>Blechnum spicant</i> <i>Saxifraga spathularis</i> <i>Viola riviniana</i>	<i>Quercus robur</i> <i>Tamus communis</i> <i>Blechnum spicant</i> <i>Holcus mollis</i>	<i>Quercus robur</i> <i>Ruscus aculeatus</i> <i>Pyrus cordata</i> <i>Physospermum cornubiense</i>
II. Matorral denso	<i>Cytisus ingramii</i> <i>Cytisus scoparius</i> <i>Erica arborea</i> <i>Pteridium aquilinum</i>	<i>Cytisus commutatus</i> <i>Cytisus scoparius</i> <i>Ulex europaeus</i> <i>Pteridium aquilinum</i>	<i>Cytisus striatus</i> <i>Ulex europaeus</i> <i>Arbutus unedo</i> <i>Rubus lusitanus</i>
III. Matorral degradado	<i>Daboecia cantabrica</i> <i>Erica mackaiana</i> <i>Ulex gallii</i> <i>Agrostis setacea</i>	<i>Daboecia cantabrica</i> <i>Ulex gallii</i> <i>Erica vagans</i> <i>Erica ciliaris</i>	<i>Daboecia cantabrica</i> <i>Ulex minor</i> <i>Erica cinerea</i> <i>Halimium alyssoides</i>
IV. Pastizales	<i>Agrostis capillaris</i> <i>Trifolium repens</i> <i>Sieglingia decumbens</i>	<i>Brachypodium pinnatum</i> <i>Seseli cantabricum</i> <i>Trifolium repens</i>	<i>Agrostis capillaris</i> <i>Avenula sulcata</i> <i>Anthoxanthum odoratum</i>

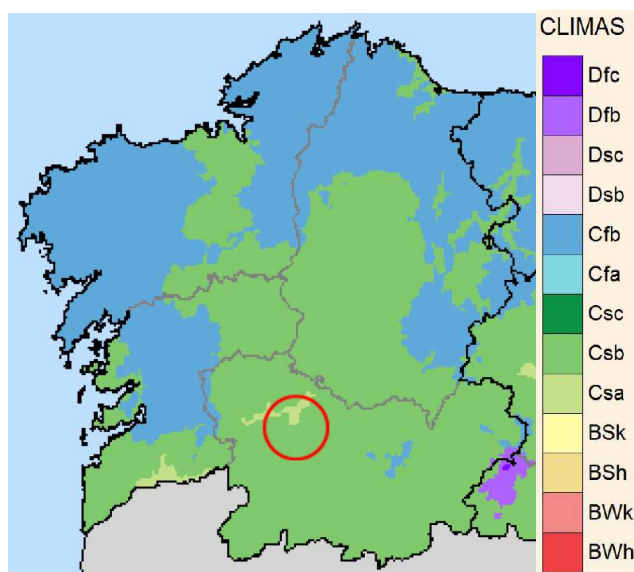
Táboa 9: Extracto da táboa de etapas de regresión e bioindicadores.

- CLASIFICACIÓN CLIMÁTICA DE KÖPEN-GEIGER

A clasificación de Köppen-Geiger, a pesar de ser formulada por primeira vez fai máis de cen anos, segue a ser unha das máis empregadas na actualidade. Esta clasificación define diferentes tipos de clima a partir dos valores medios mensuais da precipitación e da temperatura. Para a delimitación dos tipos de clima establece límites de temperatura e precipitación baseados principalmente na súa influencia sobre a distribución da vexetación e a actividade humana.

Atendendo a esta clasificación, o concello de Sober estaría dentro do tipo Csb (temperado con verán seco e temperado), esta clasificación abarca parte da meseta norte e interior de Galicia.

Imaxe 9: Clasificación climática segundo Köppen.

- CLASIFICACIÓN DE PAPADAKIS

Papadakis (1966) caracteriza o clima dende un punto de vista agroecolóxico. O máis interesante desta clasificación é o seu sentido práctico, posto que fai corresponder os límites de separación dos tipos climáticos cos límites naturais dalgúns cultivos.

Esta clasificación baséase na ecoloxía dos cultivos e parte da consideración do clima, como factor formador do solo e lindes do seu aproveitamento, a través das súas características térmicas, pluviométricas e de humidade ou aridez. Mediante os indicadores denominados "tipo de inverno", "tipo de verán" e "régime de humidade", este método fai posible determinar o espectro da zona.

Para realizar a clasificación utilízanse os valores extremos das variables climáticas como factores limitantes na distribución de diversos cultivos. Os parámetros nos que se basea son:

- Temperaturas medias das mínimas absolutas anuais e mensuais.
- Duración da estación libre de xeadas (mínima dispoñible e media).
- Temperaturas medias das máximas e mínimas.
- Elementos propios do balance hídrico.

A clasificación climática de referencia segundo Papadakis para a zona de estudo amósase a continuación:

Tipo de verán	Tipo de inverno	Régime térmico	Régime de humidade	Unidade climática
O	av	TE	ME	Mediterráneo temperado
Oryza (arroz)	Avea	temperado	Mediterráneo húmido	

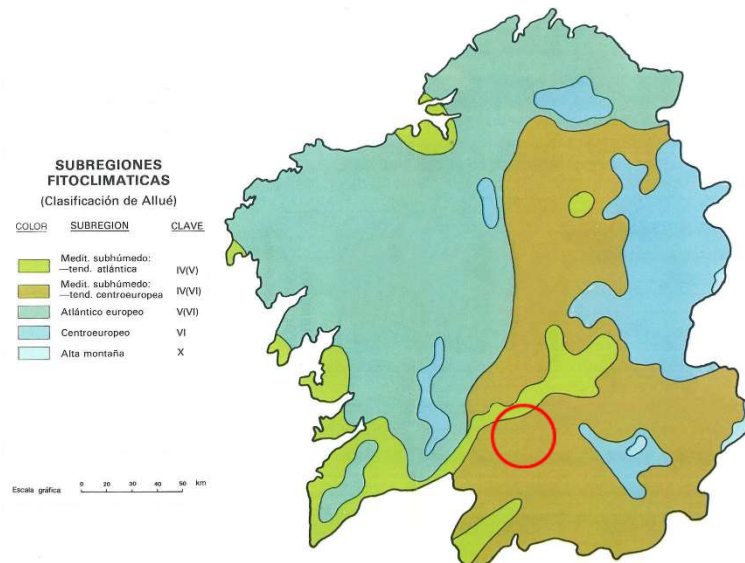
Táboa 10: Clasificación climática segundo Papadakis.

- CLASIFICACIÓN CLIMÁTICA ALLUÉ

Allué define unha rexión climática determinada polo estudo directo da magnitude dos seus valores sintéticos, para o que elabora unha clave dicotómica cos factores que, dentro destes, teñen unha significación diferencial. Estes son a temperatura media do mes máis frío, a precipitación media do mes máis frío, a precipitación anual, a altitude, a precipitación estival, o índice de aridez segundo Gausson e a intensidade da seca. En función destes valores a zona obxecto do presente estudo encadraríase dentro da subrexión *fitoclimática VI (IV)2 Nemomediterráneo xenuíno*.

Imaxe 10: Subrexións fitoclimáticas Allué. *Fonte: Bioclimatología de Galicia. Fundación Pedro Barrié de la Maza.*

Segundo este autor, a vexetación potencial é de tipo Nemorais, representada por rebolares (*Quercus pyrenaica*), aciñeirais (*Quercus ilex*), caxigais (*Quercus faginea*), carballeiras (*Quercus robur* e *Quercus pubescens*), faiais (*Fagus sylvatica*), etc.

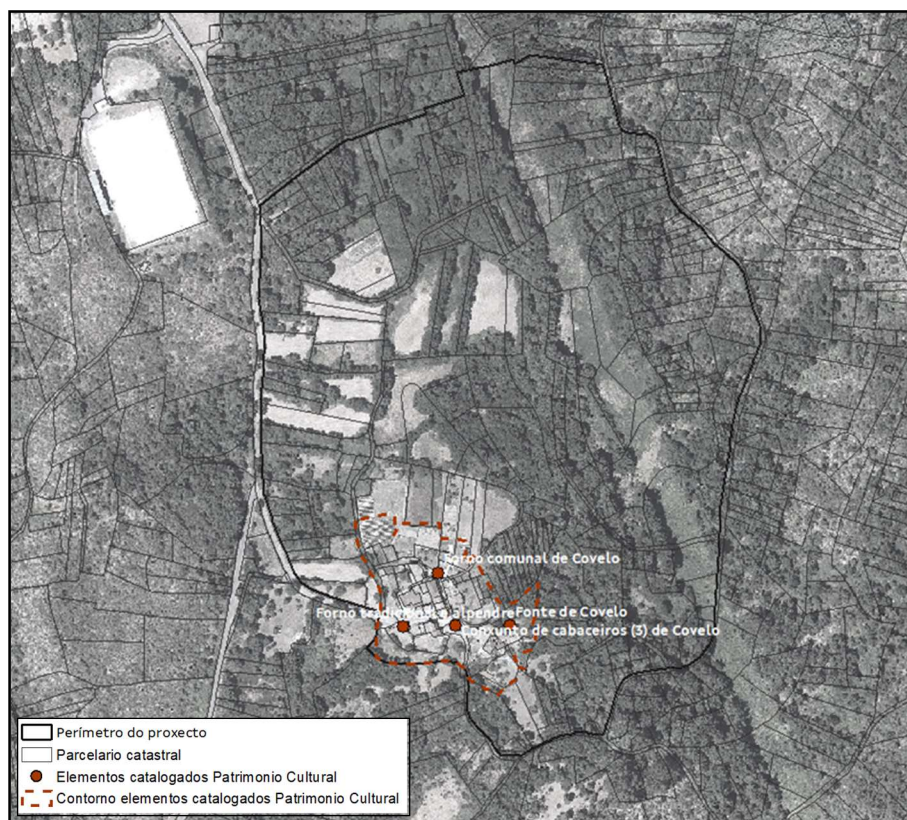

7. ANÁLISE DA ZONA DE ACTUACIÓN

7.1. ANÁLISE SIMPLIFICADA

- CARACTERIZACIÓN DA PROPIEDAD:
 - Superficie do perímetro da Aldea Modelo: 16,81 ha.
 - Superficie de actuación: 15,05 ha (excluída zona de núcleo rural).
 - N^o parcelas catastrais: 223.
- DESCRICIÓN XERAL DA ZONA: a maioría da superficie está ocupada por frondosas autóctonas, con cultivos agrícolas en secaño intercalados e viña en estado de abandono.
- ALTITUDE MEDIA DA PARROQUIA: entorno os 420 msnm.
- CLASIFICACIÓN XEOLÓXICA: inclúese entre as áreas paleoxeográficas IV, Galicia Central – Tras os Montes de Matte, Ph. (1968).
- CLASIFICACIÓN CLIMÁTICA: o termo municipal de Taboadela está englobado no dominio climático áreas de transición (Pérez Alberti, 1982).
- AFECCIÓN SECTORIAL:
 - PATRIMONIO CULTURAL: dentro do perímetro do proxecto están situados os seguintes elementos; Fonte de Covelo, conxunto de cabaceiros (3) de Covelo, forno comunal de Covelo e forno tradicional e alpendre.

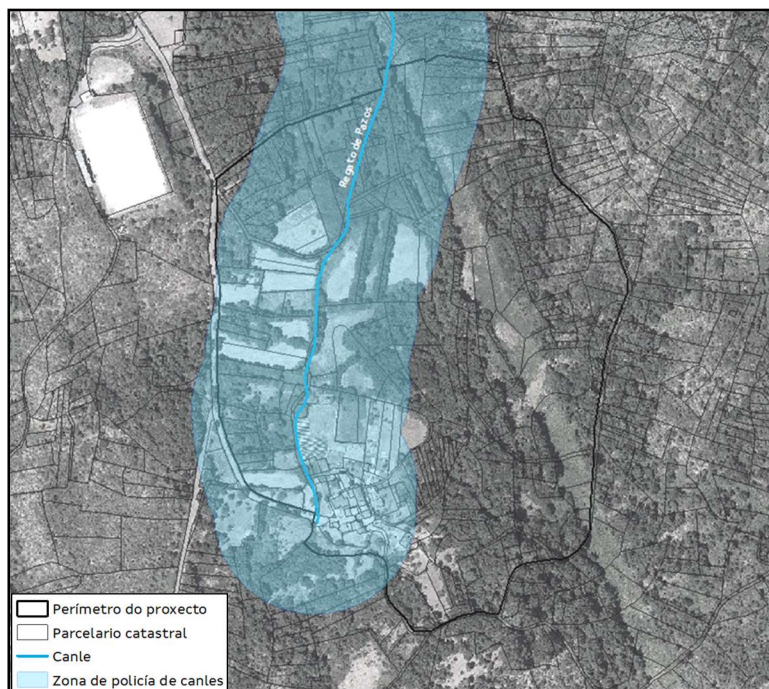

Imaxe 11: Afección patrimonio cultural.

- AFECCIÓN DE AUGAS: Parte da superficie de actuación está afectada pola zona de policía de canles do regato de Pazos pertencente a demarcación hidrográfica do Miño-Sil (CHMS).

Imaxe 12: Afección policía de canles.

- ENERXÍA ELÉCTRICA: O perímetro está atravesado por unha liña eléctrica de alta tensión.

Imaxe 13: Afección por liña de alta tensión.

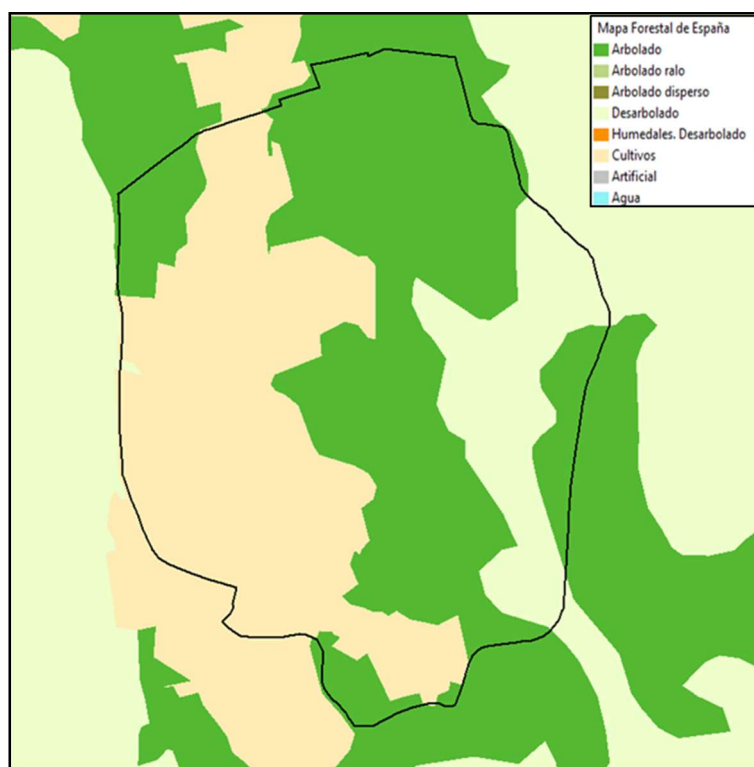

7.2. MAPA FORESTAL

O Mapa Forestal de España a escala 1:50.000 (MFE50) é a cartografía da situación das masas forestais, realizada desde o Banco de Datos da Natureza, seguindo un modelo conceptual de usos do solo xerarquizados, desenvolvidos nas clases forestais, especialmente nos arborescenciais.

A base de datos componse dunha serie de campos que describen a ecoloxía e estrutura das masas. Dentro do uso forestal arborado contémplanse ata tres especies diferentes, cada unha co seu estado de desenvolvemento (repoboado, monte bravo, latizal e fustal), ocupación (porcentaxe que a especie ocupa no total das árbores) e a fracción de cabida cuberta para o total do arborado (porcentaxe de solo cuberto pola proxección horizontal das copas das árbores).

Neste caso, na área de estudo atópanse prados e cultivos, bosques de frondosas autóctonas e zonas de mato (arbustedo) e a área delimitada como zona urbana.

Imaxe 14: Perímetro do proxecto sobre o Mapa Forestal de España.

Os bosques están formados principalmente por *Quercus pyrenaica* como primeira especie principal e *Quercus robur* como segunda especie, rebolo e carballo. A terceira especie é *Betula alba*, bidueiro. Nas zonas de mato aparecen principalmente toxos, uces, fentos, piornos e carpazas.

	Superficie (ha)	Porcentaxe sobre total (%)
Prados e cultivos	6,51	38,73
Arbustedos	2,41	14,34
Arborado (<i>Q.pyrenaica</i> , <i>Q.robur</i> , <i>B.alba</i>)	7,89	46,93
Total	16,81	100

Táboa 11: Datos de ocupación do solo segundo o MFE50.

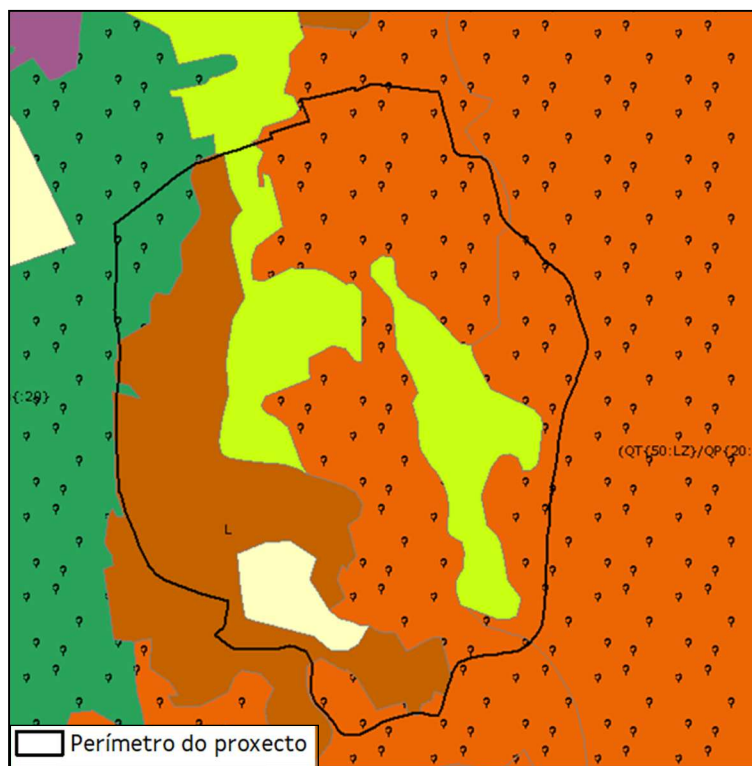

7.3. MAPA DE CULTIVOS E APROVEITAMENTOS

O Mapa de Cultivos e Aproveitamentos de España a escala 1:50.000 dos anos 2000-2010, xerado polo Ministerio de Agricultura, Pesca e Alimentación (MAPA), corresponde a unha cartografía a nivel nacional sobre os usos e aproveitamentos do solo. Este mapa é a actualización da anterior versión do Mapa de Cultivos e Aproveitamento (MCA) dos anos 1980-1990. Nesta cartografía delimitáanse e describen os cultivos e aproveitamentos do solo de todo o territorio nacional, mediante o emprego de códigos, que se agrupan en usos e sobrecargas.

Esta cartografía é básica para o desenvolvemento de estudos agronómicos, ambientais e de deseño de infraestruturas, permitindo obter información xeorreferenciada e alfanumérica, co nivel de detalle que se desexe e limitada a calquera división administrativa (municipios, provincias, CCAA e nacional).

Imaxe 15: Perímetro do proxecto sobre Mapa de cultivos e aproveitamentos.

Sobrecarga	Uso	
No codificado	Regadío	Chopo y álamo
Arroz	Labor secoano	Eucalipto
Huerta	Frutales en secoano	Outras frondosas
Cítricos	Olivar en secoano	Asociación de coníferas y eucalipto
Frutales en regadío	Viñedo en secoano	Asociación de coníferas y outras frondosas
Olivar en regadío	Asociación de viñedo y olivar	Improductivo
Viñedor en regadío	Prados naturais	Improductivo agua
Espartizal	Pastizal	Asociación de viñedo y frutales
Coníferas	Matorral	
Frondosas	Pastizal-matorral	
Coníferas y frondosas	Coníferas	

Imaxe 16: Lenda do mapa de cultivos e aproveitamentos.

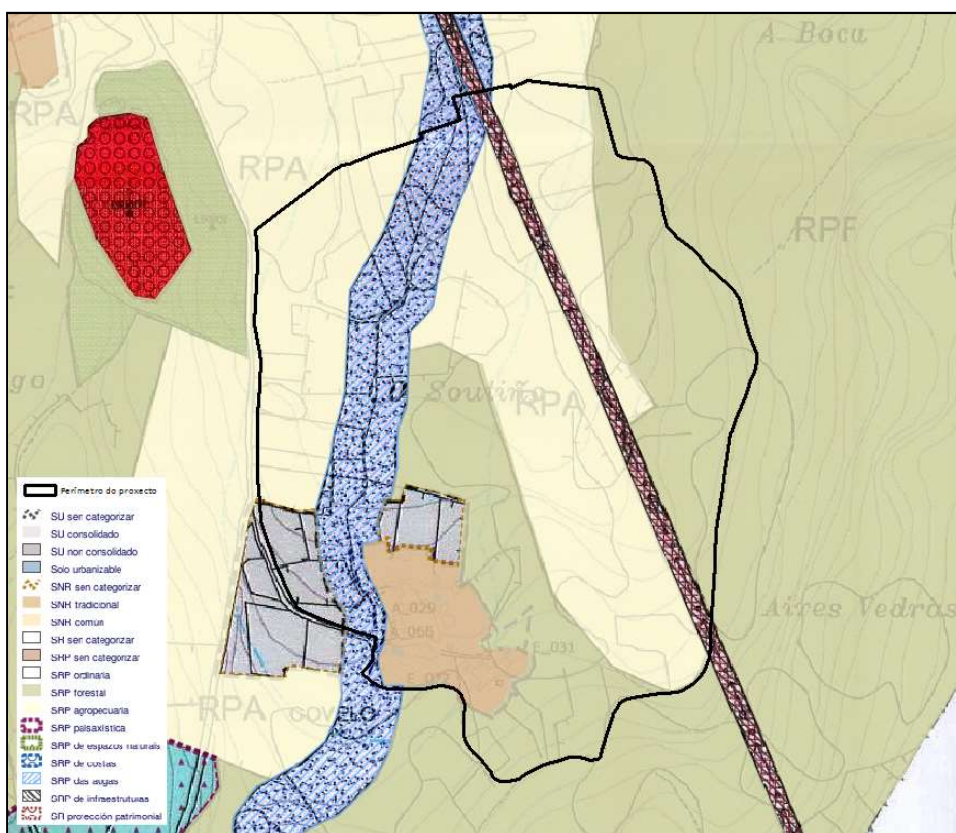

	Superficie (m ²)	Porcentaxe sobre total (%)
Matogueiras con frondosas	6502,01	3,87%
Labor de secaño	42779,64	25,44%
Improdutivo	5774,58	3,43%
Outras frondosas	80614,2	47,93%
Prados naturais	32519,41	19,33%

Táboa 12: Distribución dos usos do mapa de cultivos e aproveitamentos.

7.4. CLASIFICACIÓN URBANÍSTICA DOS TERREOS

Segundo o Plan Xeral de Ordenación Municipal de Taboadela (PXOM) que foi aprobado definitivamente mediante a ORDE do 7 de outubro de 2008, os terreos incluídos no perímetro proposto para a Aldea Modelo de Covelo pertencen á categoría de solo rústico, clasificado en solo rústico de especial protección agropecuaria, solo rústico de especial protección forestal, solo rústico de especial protección de infraestruturas e solo rústico de especial protección de augas e á categoría de solo de núcleo rural, clasificado en Solo de Núcleo Rural tradicional e Solo de Núcleo Rural sen categorizar, quedando excluídos estes últimos da zona de actuación.

Imaxe 17: Perímetro da Aldea Modelo Covelo, PXOM.

Regula a Disposición Transitoria Primeira 1.d da vixente lei 2/2016, de 10 de febreiro do solo de Galicia (LSG), que establece que os plans adaptados á Lei 9/2002, do 30 de

decembro, de ordenación urbanística e protección do medio rural de Galicia (LOUGA), como neste caso:

“Ao solo rústico, aplicaráselle o disposto nesta lei para o solo rústico, mantendo, en todo caso, a vixencia das categorías de solo contidas no planeamento respectivo”.

Tendo en conta o establecido na *lei 2/2016, de 10 de febreiro do solo de Galicia*:

- Solo rústico de especial protección:
 - Protección agropecuaria, esta tipoloxía de solo está constituído polos terreos que foron obxecto de concentración parcelaria con resolución firme e os terreos de alta produtividade agropecuaria que sexan delimitados no catálogo oficial correspondente polo órgano que ostente a competencia sectorial en materia agrícola ou gandeira.
 - Protección forestal, constituído polos montes veciñais en man común e os terreos de alta produtividade forestal que sexan delimitados no catálogo oficial correspondente polo órgano que teña competencia sectorial en materia forestal.
 - Protección de augas, constituído polos terreos situados fora dos núcleos rurais e do solo urbano definidos como dominio público hidráulico na respectiva lexislación sectorial, as súas zonas de policía e as zonas de fluxo preferente.
 - Protección de infraestruturas, constituído polos terreos rústicos destinados ó emprazamento de infraestruturas e as súas zonas de afección, como comunicacións, instalacións para o abastecemento, saneamento e depuración de auga, xestión de residuos sólidos, as derivadas da política enerxética ou calquera outra que xustifique a necesidade de afectar unha parte do territorio.

7.5. CAPACIDADE PRODUTIVA DOS TERREOS

F. Díaz-Ferros e F. Gil (1984), a partir da base metodolóxica desenvolvida pola FAO, publicaron o Mapa de Capacidade Produtiva dos Solos de Galicia (MCPSG). Estaba pensado como unha contribución ao desenvolvemento agrario de Galicia pero á vez achegaba unha cartografía dese territorio, susceptible dunha análise diacrónico a partir de criterios históricos e arqueolóxicos.

O Mapa de Capacidade Produtiva dos Solos de Galicia clasifica a terra segundo as calidades que determinan o seu potencial produtivo. O resultado é unha división do territorio en unidades fisiográficas de calidades homoxéneas, identificadas cun código (ex. A M 74 S) onde a primeira letra identifica as calidades estruturais das terras, a segunda letra o sometemento ao risco de xeadas, o primeiro número o réxime hídrico, o segundo a dispoñibilidade de nutrientes e a última letra a toxicidade do solo.

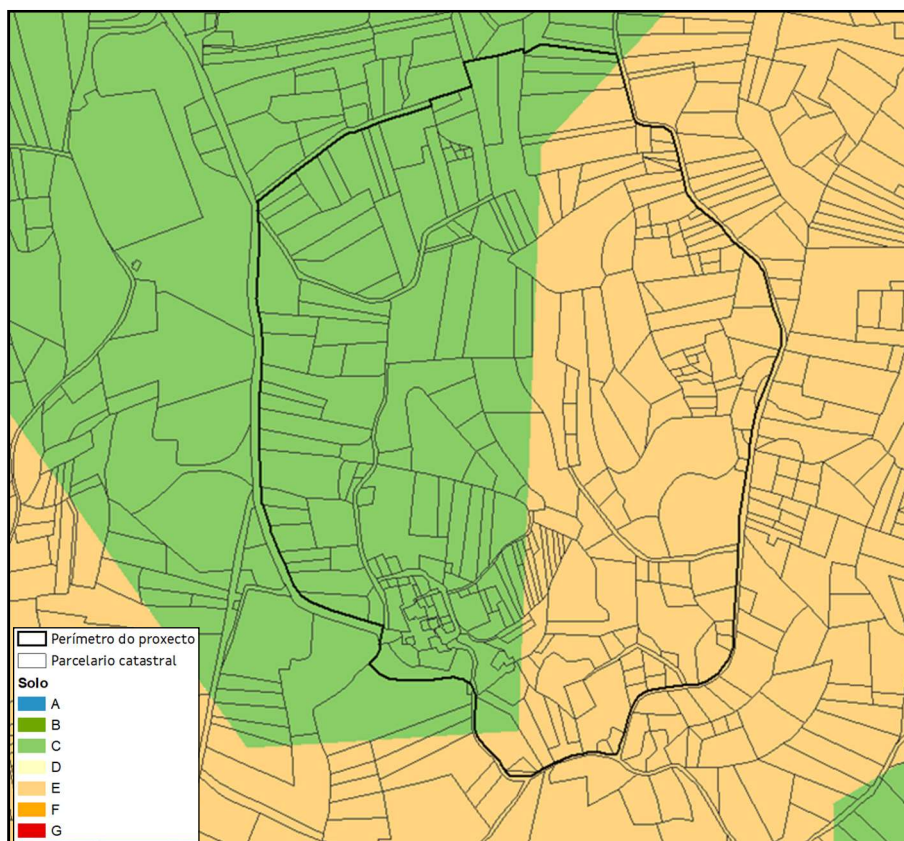
A primeira variable divide as calidades estruturais das terras en 7 categorías (A-G) en función da pendente, a profundidade do solo, a cantidade de afloramentos rochosos e o risco de erosión. Este parámetro trata de avaliar as posibilidades de implantar unha agricultura mecanizada. Na aldea modelo de Covelo, identifícanse dúas tipoloxías de solos, tal e como se indica de seguido:

Clase	Pendiente %	Afloramientos %	Profundidad cm	Riesgo erosión
A	< 3	< 10	> 100	1-2
B	< 3 3-10	< 10 < 10	50-100 > 100	1-2 2-3
C	< 3 < 10 3-10	10-25 10-25 < 10	50-100 > 100 50-100	1-2 2-3 1-3
D	3-10 3-10 10-20	< 25 10-25 < 25	> 50 50-100 > 50	4 1-3 2-3
E	10-20 20-35 < 35	< 25 < 25 < 25	> 50 > 50 25-50	4 3-4 1-4
F	< 35 35-50	25-50 < 50	> 25 > 25	1-4 4
G	> 50	> 50	< 25	4

Táboa 13: Calidades estruturais da terra no Mapa de Capacidade Produtiva dos Solos de Galicia.

Imaxe 18: Clasificación das terras na zona de actuación no Mapa de Capacidade Produtiva dos Solos de Galicia.

Coa clasificación de Díaz Fierros, seleccionáronse as tipoloxías de solo C e E:

- Clase C: Solos sen limitacións para a mecanización pero con limitacións para a rega superficial por gravidade e para cultivos de enraizamento profundo. Ou ben solos con limitacións para a maquinaria pesada pola existencia de afloramentos e con lixeiros problemas en canto a profundidade e/ou posibilidades de rega superficial por gravidade. Riscos de erosión de nulos a moderados.

- Clase E: Solos que só permiten a utilización de maquinaria manual ou de tracción animal e con profundidades que varían de superficiais a profundas. Ou ben solos que admiten aplicación de maquinaria lixeira pero que o seu aproveitamento está limitado ou ben por pendentes ou afloramentos excesivos, ou riscos de erosión graves. Ou ben solos que admiten a aplicación de maquinaria pesada pero que están fortemente limitados por unha escasa profundidade, sendo o risco de erosión de nulo a grave. Solos de tipo marsh costeiros.

O seu gran valor para estudar o uso da terra na antigüidade é que as principais características da mesma son "moi dificilmente modificable[s]" (Díaz-Fierros e Gil Sotres 1984:15):

"15). O campo galego foi obxecto dunha profunda transformación ao longo dos séculos".

As terras con demasiada pendente ou con solos pouco profundos foron axeitadas coa construción de bancais e socalcos e por medio de desmontes. Estas terras son clasificadas como "d" (tipo D orixinal mellorado) e "e" (tipo E mellorado).

Segundo o réxime térmico establécense 5 categorías en función da duración da tempada de risco de xeadas. Exprésase a partir dun tipo de cultivo ideal, cuxa produción se fai inviable desde ese nivel: Limoeiro < 3 meses; **Millo entre 3-6 meses;** Trigo 7,5-9 meses; Pataca 6-7,5 meses; Nardus > 9 meses.

A variable do réxime hídrico dos solos avalíase a partir de 9 categorías. As terras con exceso de auga están entre 1 e 4, e as que presentan un déficit de precipitación entre 5 e 9. A valoración das terras de acordo co réxime pluvial conta con 5 categorías que clasifican os solos ben drenados segundo o número de días anuais con déficit de precipitación."

Clase	Régimen hídrico
Exceso de Agua	
1	Suelos tipo <i>marsh</i> , sumergidos permanente o casi permanentemente
2	Suelos tipo <i>gley</i> , suelos arcillosos sumergidos casi permanentemente, con la capa freática alta.
3	Suelos <i>pseudogley</i> , <i>anmoor</i> o pelosoles, con la capa freática alta, pero que desaparece en verano.
4	Suelos bien drenados
Días con déficit de precipitación	
5	< 30 días
6	30 - 60 días
7	60 - 90 días
8	90 - 120 días
9	> 120 días

Táboa 14: Clasificación do réxime hídrico no Mapa de Capacidade Produtiva dos Solos de Galicia.

A dispoñibilidade de nutrientes da terra considera outras 5 categorías segundo a presenza dos principais macronutrientes. O criterio de clasificación do MCPSP non se basea na mostraxe e análise dos solos, xa que a práctica, habitual no campo galego, de incorporar nutrientes artificiais podería restar representatividade aos resultados. Considera a fertilidade potencial dependente do tipo de solo, unha característica estrutural da terra que se pode proxectar sen problemas cara ao pasado.

Só se sinala a toxicidade debida a salinidade (solos s) ou níquel (solos n).

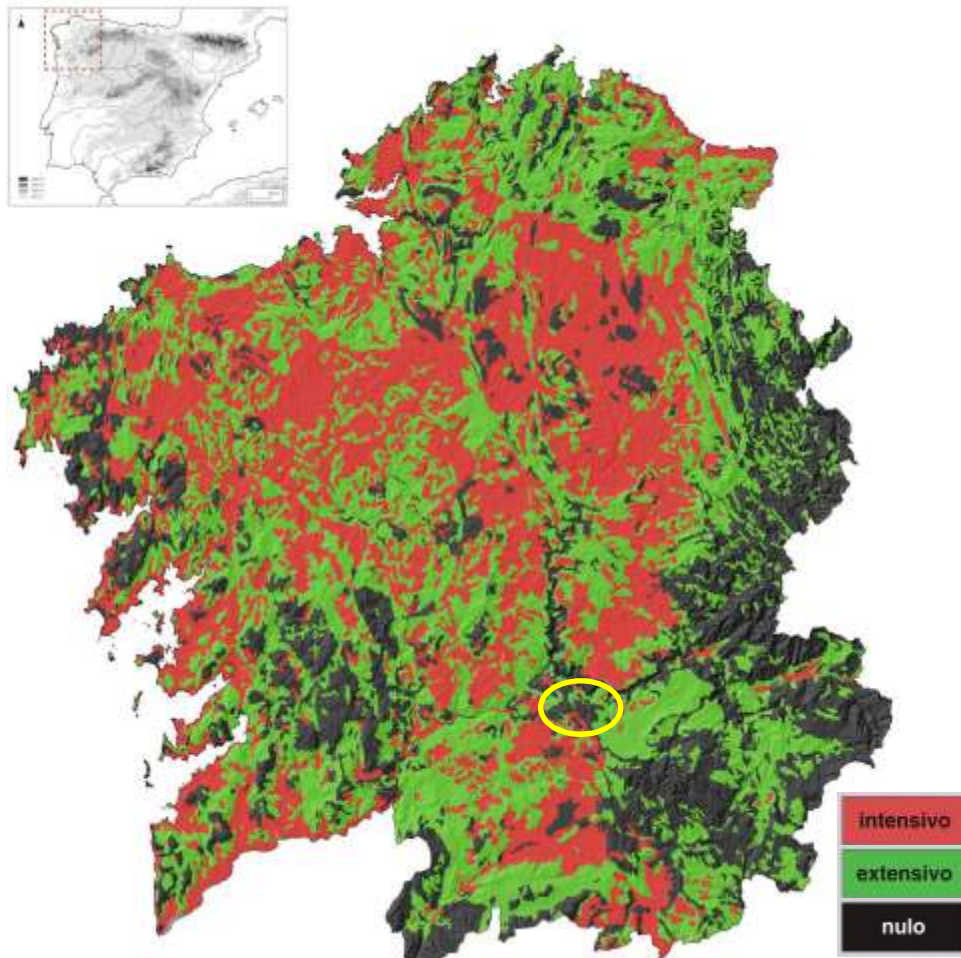
Clase	Disponibilidade potencial de nutrientes
1	Suelos con disponibilidad óptima pH > 6,5 saturación > 75%
2	Suelos con disponibilidad buena pH > 5,5 saturación > 50%
3	Suelos derivados de rocas calizas y esquistos del complejo de Ordenes con disponibilidad moderada pH > 5 saturación 15 - 50%
4	Suelos derivados de rocas graníticas y esquistos con disponibilidad mala. pH 4,5 - 5 saturación 7 - 15%
5	Suelos derivados de areniscas, cuarcitas y materiales sedimentarios con disponibilidad muy deficiente. pH < 4,5 saturación < 7%

Táboa 15: Clasificación da dispoñibilidade de nutrientes no Mapa de Capacidade Produtiva dos Solos de Galicia.

Para poder analizar a intensidade de produción segundo as características intrínsecas dos solos, realízase unha clasificación tendo en conta:

1. A agricultura de carácter intensivo é de rendementos constantes con ciclos de rotación complexos que poden achegar dúas colleitas anuais. Emprégase un tipo de solo rico en nutrientes e cun elevado nivel hídrico, polo que é difícil de roturar.
A combinación de cereais de inverno e de primavera permite producir dúas colleitas anuais con rotacións complexas grazas ás leguminosas.
A agricultura de carácter extensivo, baseada en ciclos longos, é factible en solos lixeiros máis fáciles de traballar e opta por terras ben drenadas e pouco profundas. As terras de uso extensivo teñen solos lixeiros, ben drenados. As súas limitacións para unha agricultura de ciclos longos están relacionadas co clima ou as características litolóxicas do solo.
2. As terras de uso intensivo ocupan o fondo dos vales. Son solos pesados, ricos en nutrientes, sen litosois nin zonas pedregosas significativas. Permiten o desenvolvemento dunha agricultura intensiva, con ciclos curtos e rotacións complexas, susceptible de achegar varias colleitas ao ano.
3. As terras non aptas para a agricultura adoecen de importantes deficiencias debidas á pendente, ás propiedades do solo e ás condicións climáticas. Como permiten captar recursos silvícolas e cinexéticos, definíronse como terras de captación pero mantívose o cualificativo de nulo ao enfocar a análise aos usos agrogandeiros en terreos agrícolas.

Imaxe 19: Mapa de usos potenciais da terra de Galicia.

	Intensiva	Extensiva	Nula / captación recursos
Pendiente	< 3-10%	< 10-35%	> 35%
Pedregosidad	< 10-25%	< 25%	> 25-50%
Profundidad	> 100 / 50-100 cm	> 50 cm	< 25 cm
Riesgo de erosión	sin riesgo / riesgo moderado	riesgo moderado / grave	riesgo grave
Riesgo de heladas	< 3 – 7,5 meses	< 3 – 9 meses	7,5 – > 9 meses
Régimen hídrico	≥ 4 5 – 7	≥ 4 5 - 8	1- 3 8 - 9

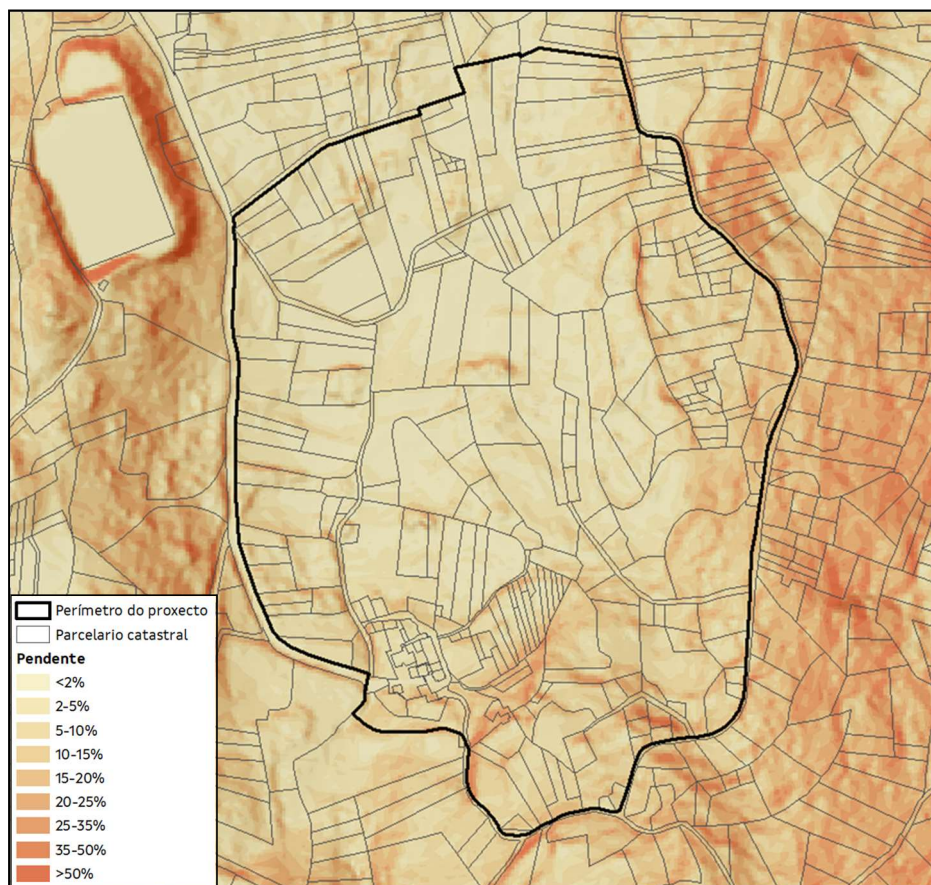
Táboa 16: Criterios de conversión do Mapa de Capacidade Produtiva dos Solos de Galicia á reclasificación en terras con tres usos potenciais de produción agrícola.

7.6. CARACTERIZACIÓN FÍSICA DOS TERREOS

Para poder establecer a orientación dos terreos deberase realizar unha análise das condicións físicas da zoan de actuación, analizando en detalle as pendentes, elevacións, orientacións e características físico-químicas dos solos da zona de actuación.

Imaxe 20: Distribución das pendentes na zona de actuación.

Realizando un estudo de pendentes, observamos que en toda a área de actuación as pendentes que máis atopamos varían dende o 2 % ao 15 %, sendo a máis común entre 2 e 5 %. Este última destaca levemente sobre as demais, e supón o 32,7% da superficie total do perímetro.

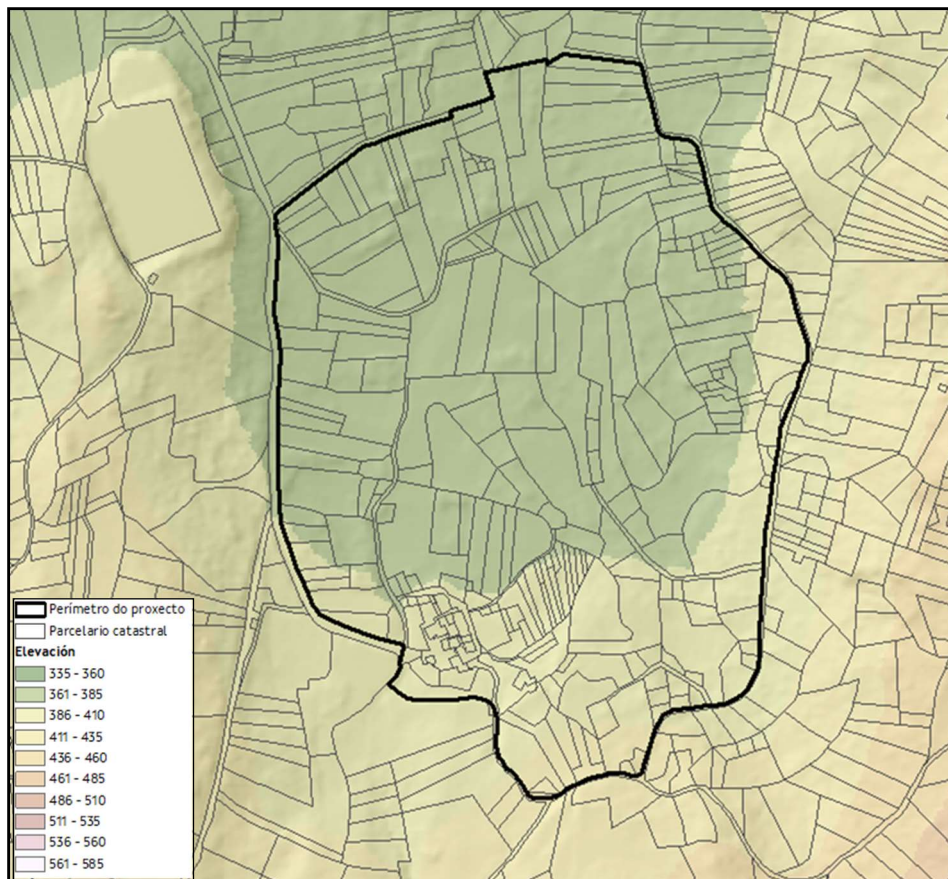
Pendente	Superficie (m ²)	Porcentaxe sobre total (%)
<2%	47.814,74	28,44
2-5%	54.986,63	32,70
5-10%	31.414,49	18,68
10-15%	18.940,43	11,26
15-20%	9.352,32	5,56
20-25%	3.883,16	2,31
25-35%	1.277,08	0,76
35-50%	398,04	0,24
>50%	79,92	0,05
Total	168.146,81	100,00

Táboa 17: Distribución de pendentes na zona de actuación.

A altitude media da zona de actuación sitúase entre os 361 - 385 metros, sendo as altitudes medias da zona as que se indican na seguinte imaxe:

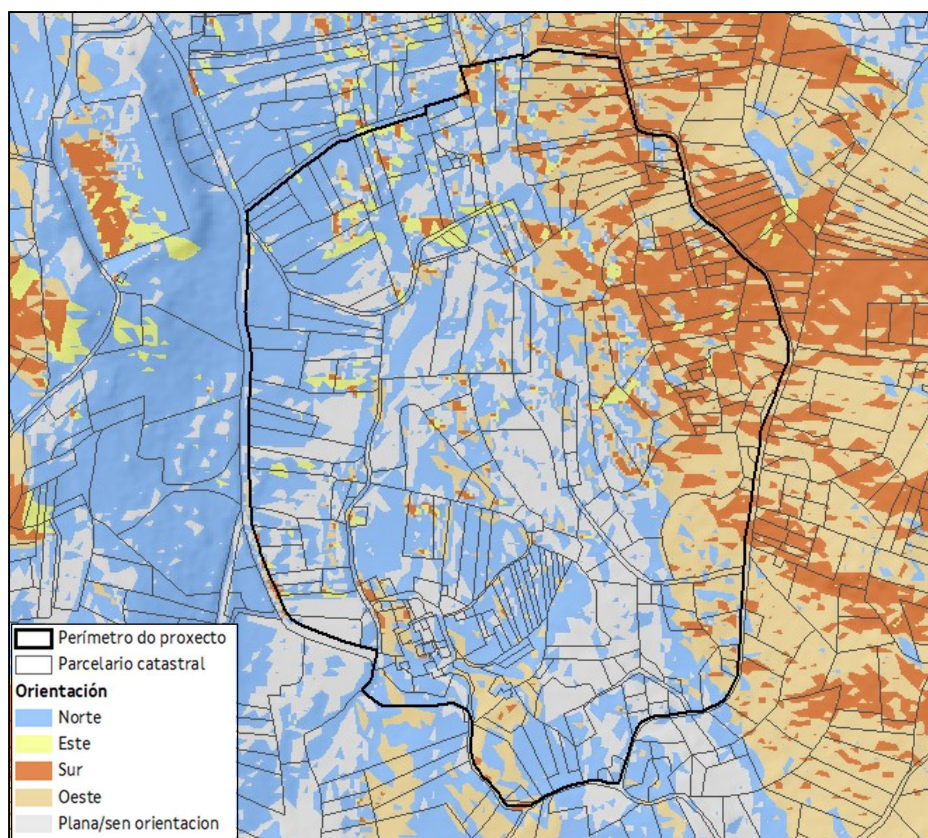
Imaxe 21: Distribución de altitude na zona de actuación.

En canto ás orientacións, na zona de actuación predomina a orientación norte en máis do 40% da superficie, seguida pola plana ou sen orientación, que supón o 25,55% da superficie.

Orientación	Superficie (m ²)	Porcentaxe sobre total (%)
Norte	68.001,20	40,44
Leste	4.439,26	2,64
Sur	19.570,46	11,64
Oeste	33.178,43	19,73
Plana/sen orientación	42.957,46	25,55
Total	168.146,81	100,00

Táboa 18: Distribución das orientacións na zona de actuación.

Imaxe 22: Distribución das orientacións na zona de actuación.

Para complementar a análise, utilizouse a ferramenta "Propiedades dos Solos de Galicia", que integra as Ciencias do Solo, Matemáticas e Ciencias Xeo-Computacionais mediante o desenvolvemento da disciplina coñecida como "Digital Soil Mapping" (McBratney, 2003), centrada na creación de modelos predictivos para a estimación espacial de propiedades do solo. É un conxunto de bases de datos xeorreferenciadas, en forma de mapas dixitais a alta resolución espacial, xeradas por medio de métodos de inferencia estatística a partir de observacións de campo, datos de laboratorio e parámetros ambientais auxiliares ["Establecemento dun sistema experto de base tecnolóxica para a cuantificación de propiedades de solos en Galicia" (EM2012/060) -Proxecto financiado pola Xunta de Galicia dentro do Programa de Investigadores Emerxentes na convocatoria 2012 (Investigador Principal: Luis Rodríguez Lado; luis.lado@usc.es)].

Con esta ferramenta, establecéronse as características físicas e químicas do solo para cada parcela a porcentaxe de arxila, area e limo e materia orgánica, o valor de pH, ... A modo de resume, os valores medios da zona inclúense na táboa seguinte:

CARACTERÍSTICA	VALOR
pH	5,0 – 6,0
Materia Orgánica (%)	5,9 – 9,1
Carbono Orgánico (%)	3,5 – 5,3
Densidade do solo (g.cm ⁻³)	0,92 – 1,06
Porosidade (%)	60 - 70
Textura	Franca/Franco-areosa
Textura (HYPRES)	Media
Limo (%)	30 - 50
Arxila (%)	10 - 20
Area (%)	40 - 60

Táboa 19: Valores medios para a caracterización dos terreos na zona de actuación.

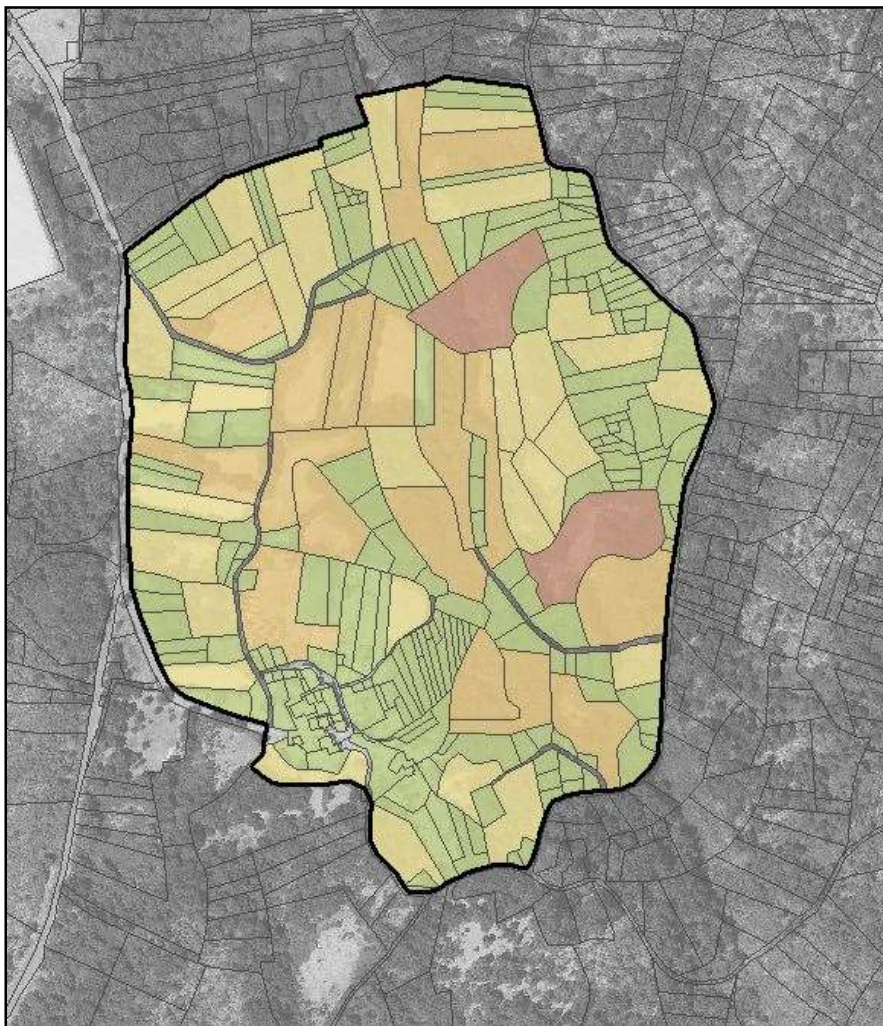

7.7. CARACTERIZACIÓN DA PROPIEDADE DOS TERREOS

As parcelas obxecto de actuación no proxecto de Aldea Modelo son un total de 223, tendo en conta que no cómputo non se inclúen as parcelas localizadas en zona de núcleo rural.

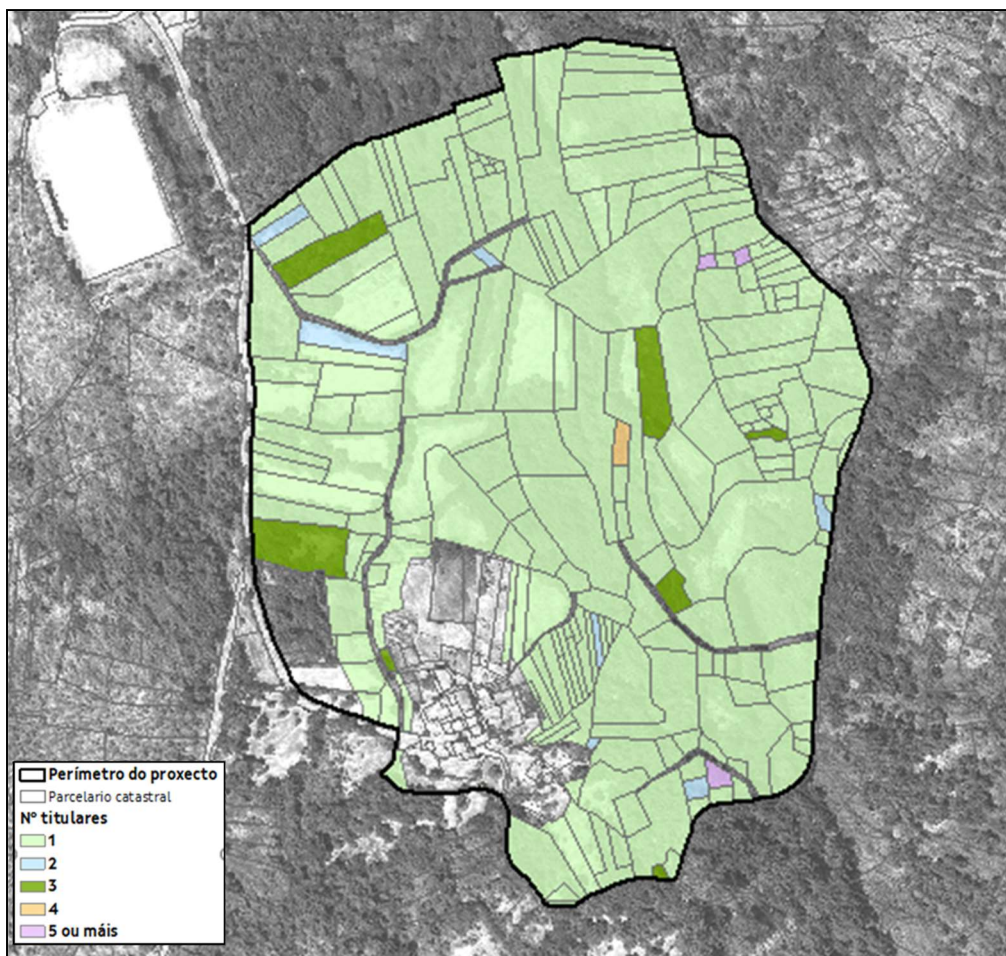
A superficie total do perímetro da Aldea Modelo é de 16,81 ha. A superficie media destas parcelas é de 623 m², sendo o total da superficie de actuación 15,05 ha.

Imaxe 23: Distribución do tamaño das parcelas na zona de actuación.

Analizando a superficie por parcela, obsérvase que a maioría das propiedades teñen unha área inferior aos 1.000 m². Estas parcelas representan máis do 81% do número total, sumando case o 42% da superficie do perímetro. Os predios con superficie entre 0,1 e 0,2 ha son o dobre dos que teñen entre 0,2 e 0,4 ha (12% do total de predios, fronte ao 6%), aínda que representan en ambos casos algo máis do 26% da superficie. Atopamos tan só 2 parcelas maiores a 0,4 ha, que supoñen algo máis do 5% da superficie total.

Imaxe 24: Distribución do número de titulares por parcela na zona de actuación.

En relación á titularidade das parcelas, mais da metade (55 %) teñen un único titular, cunha media de 2,02 parcelas/persoa e unha superficie media por titular de 1.411 m².

7.8. DEFINICIÓN DE USOS

A definición de usos corresponde coa necesidade de establecer a evolución dos usos na zona de estudo, coñecendo isto, pódense coñecer datos fundamentais que apoiem á implantación dos usos óptimos do perímetro de aldea modelo.

A partir de un estudo realizado na zona (análise de campo parcela a parcela e entrevistando a propietarios) en combinación con fotointerpretación do voo americano dos anos 1956 e 1957 chegaronse a establecer os usos históricos da zona de estudo resultando os usos definidos na seguinte imaxe.

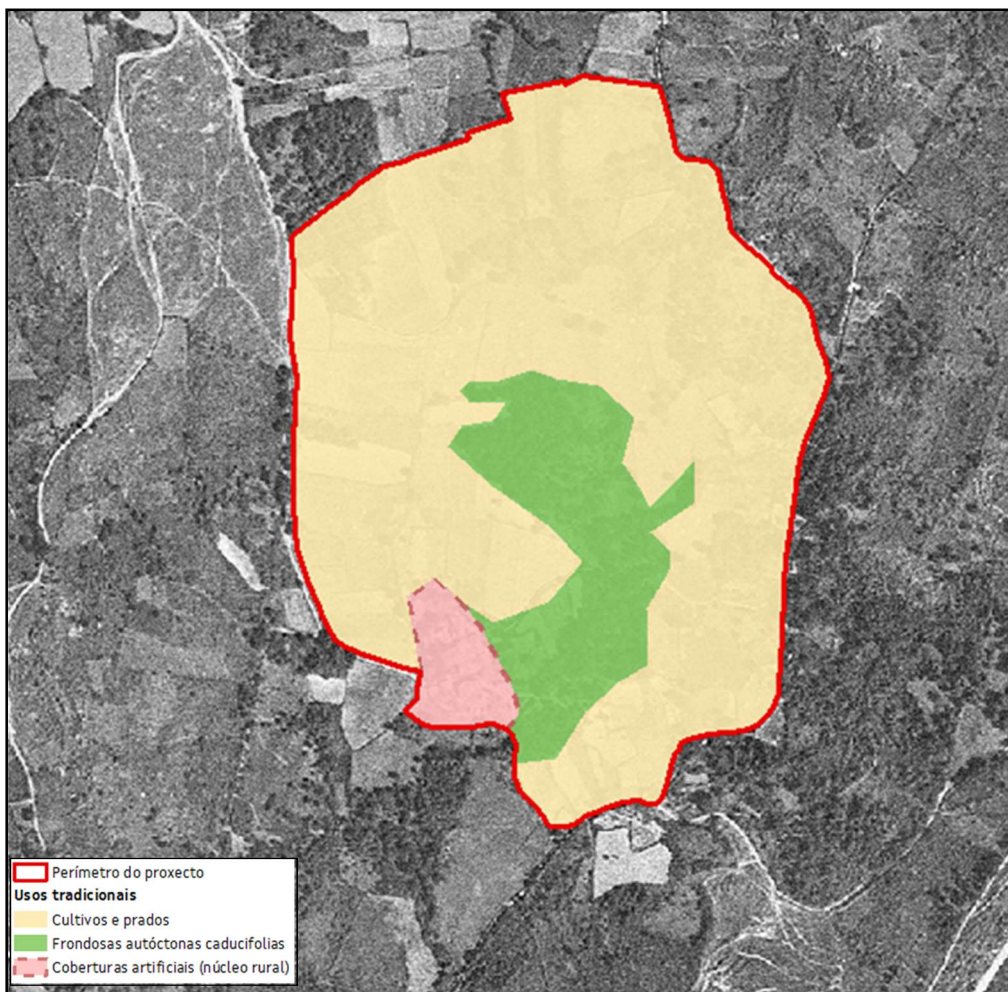
Como usos do solo históricos atopamos:

- Cultivos e prados: terreos nos que se aplicaban labores necesarios para obter un aproveitamento agrícola. Esta categoría inclúe terras de cultivo intensivos, cultivos permanentes e terras con cultivos en distintas alternativas de rotación.
- Frondosas autóctonas caducifolias: formacións forestais compostas de árbores, incluíndo estados novos e rexenerados dos mesmos, predominan as especies frondosas que perden a folla ao comezo da estación máis desfavorable.

- Coberturas artificiais: engloba o núcleo rural tradicional.

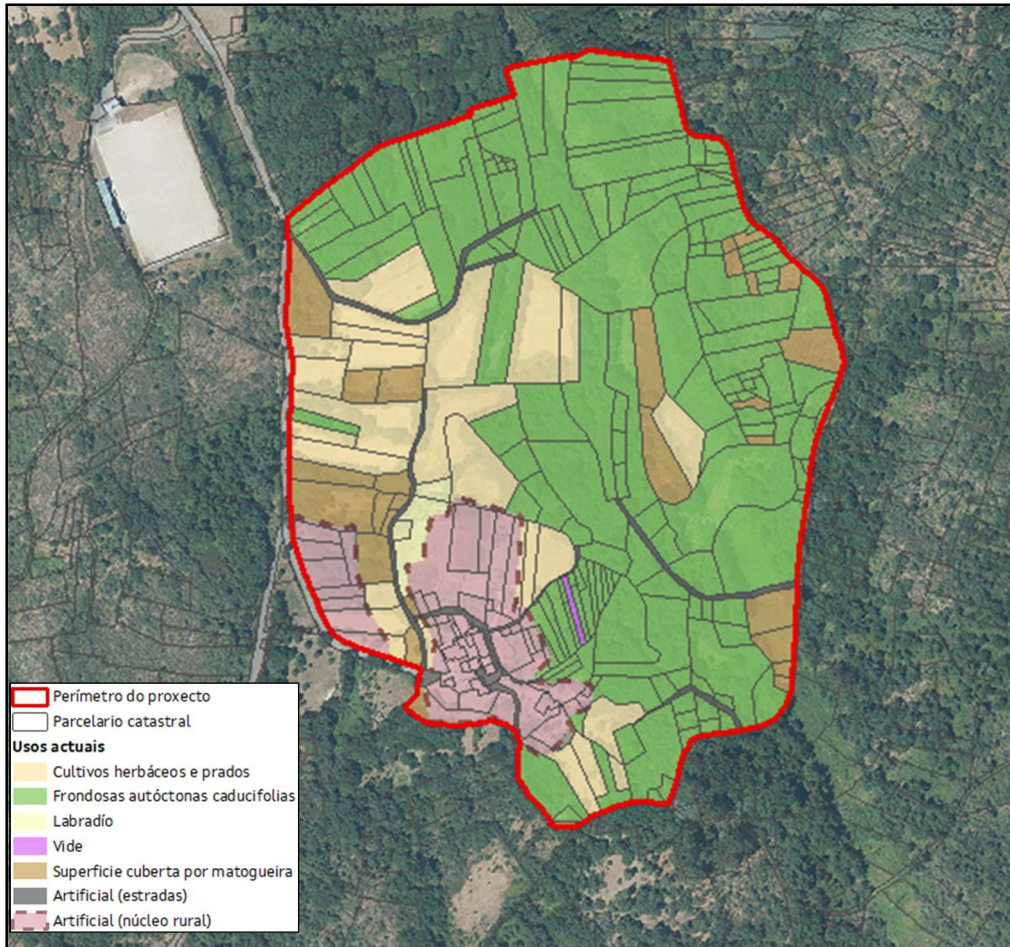
Imaxe 25: Usos históricos sobre voo americano 1956-57.

Empregando a mesma metodoloxía pero neste caso en combinación coa ortofoto de máxima actualidade, establécense os usos actuais da zona chegando a obter unha visión xeral da evolución dos usos da zona.

Como usos actuais establecidos mediante esta metodoloxía establécense:

- Pastos herbáceos de carácter permanente, producidos polo home nun pasado remoto, pódense segar e son susceptibles de pastoreo. Inclúe aqueles terreos tradicionalmente empregados como agrícolas en actual estado de abandono.
- Frondosas autóctonas caducifolias: formacións forestais compostas maiormente por carballos (moitos deles centenarios).
- Artificial: engloba o núcleo rural tradicional.

Imaxe 26: Usos actuais sobre ortofoto de máxima actualidade.

7.9. ANÁLISE HISTÓRICA

Para coñecer o uso tradicional dos terreos, realízase un estudo evolutivo do aproveitamento do medio rural mediante a análise das ortofotos existentes.

Para acreditar historicamente o aproveitamento dos terreos consultáronse as ortofotos históricas da fototeca dixital do Instituto Xeográfico Nacional, en estas imaxes constátase a existencia de actividade agraria e forestal en todo o perímetro definido como Aldea Modelo.

1. VOO AMERICANO (1956-57)

Imaxe 27: Imaxe histórica. Voo americano (1956-57).

2. ORTOFOTO ANO 2003

Imaxe 28: Imaxe histórica. PNOA 2003.

3. ORTOFOTO ANO 2006

Imaxe 29: Imaxe histórica. PNOA 2006.

4. ORTOFOTO ANO 2009

Imaxe 30: Imaxe histórica. PNOA 2009.

5. ORTOFOTO ANO 2014

Imaxe 31: Imaxe histórica. PNOA 2014.

6. ORTOFOTO ANO 2017

Imaxe 32: Imaxe histórica. PNOA 2017.

7. ORTOFOTO ANO 2020

Imaxe 33: Imaxe histórica. PNOA 2020.

8. CONCLUSIÓN

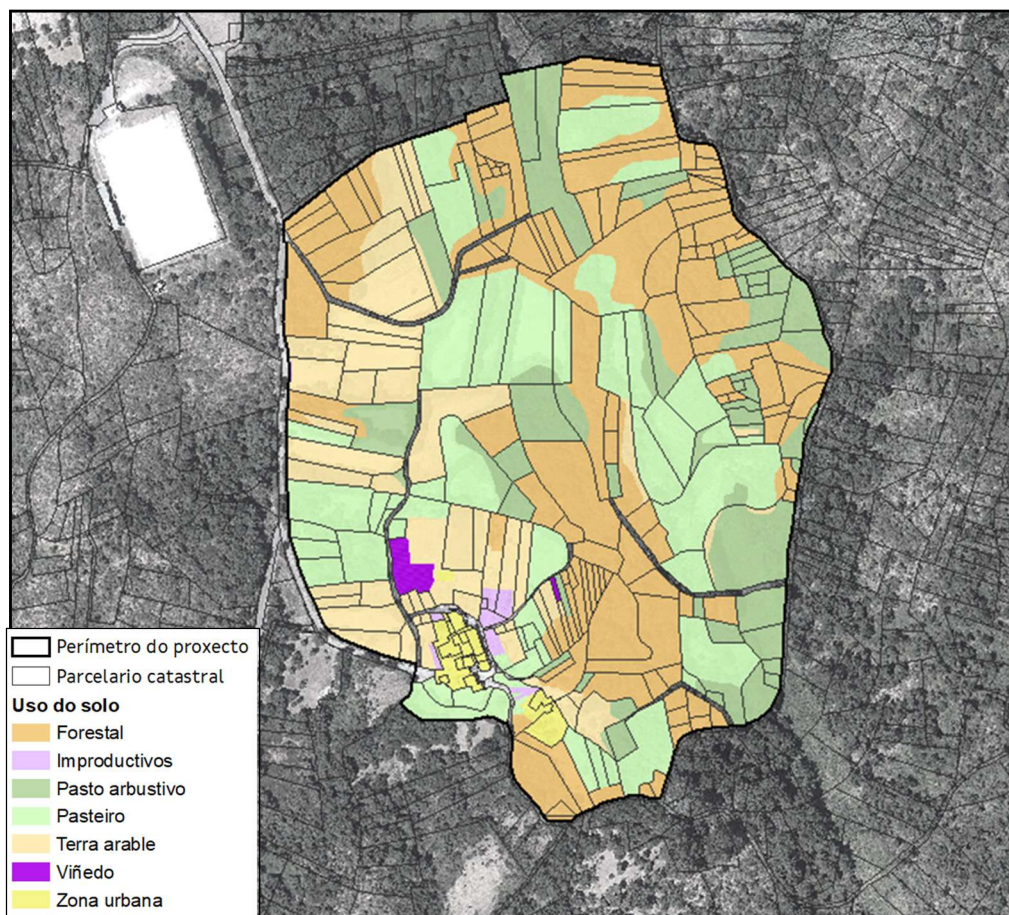
Da revisión evolutiva das diferentes ortofotos, podemos concluír que, na do ano 1956-57, identifícase claramente que case toda a superficie do perímetro estaba aproveitada para cultivo agrícola. Nos últimos anos existe unha progresión no abandono do cultivo das terras, incrementándose a superficie de herbais e matogueiras. Tamén se aprecia o incremento de superficie arborada en todo o ámbito do perímetro determinado como Aldea Modelo.

7.10. ESTADO ACTUAL

Complementario á definición de usos, determínanse os usos agroforestais actuais tomándose como punto de partida os usos actuais reflexados na cartografía do SIXPAC.

Imaxe 34: Usos segundo Sixpac.

Con esta cartografía de base, e tras realizar inspección en campo parcela por parcela, chegouse a definir o uso actual na zona de estudio.

USO ACTUAL	ÁREA (ha)
Forestal	5,94
Pasteiro	4,40
Pasto arbustivo	2,81
Terra arable	2,83
Viñedo	0,10
Outros	0,74
TOTAL	16,81

Táboa 20: Clasificación da superficie segundo uso Sixpac.

Segundo o SIXPAC, o uso principal nesta aldea é o forestal, co 35,31 % da superficie total, seguido polo pasteiro nun 26,16 % da superficie.

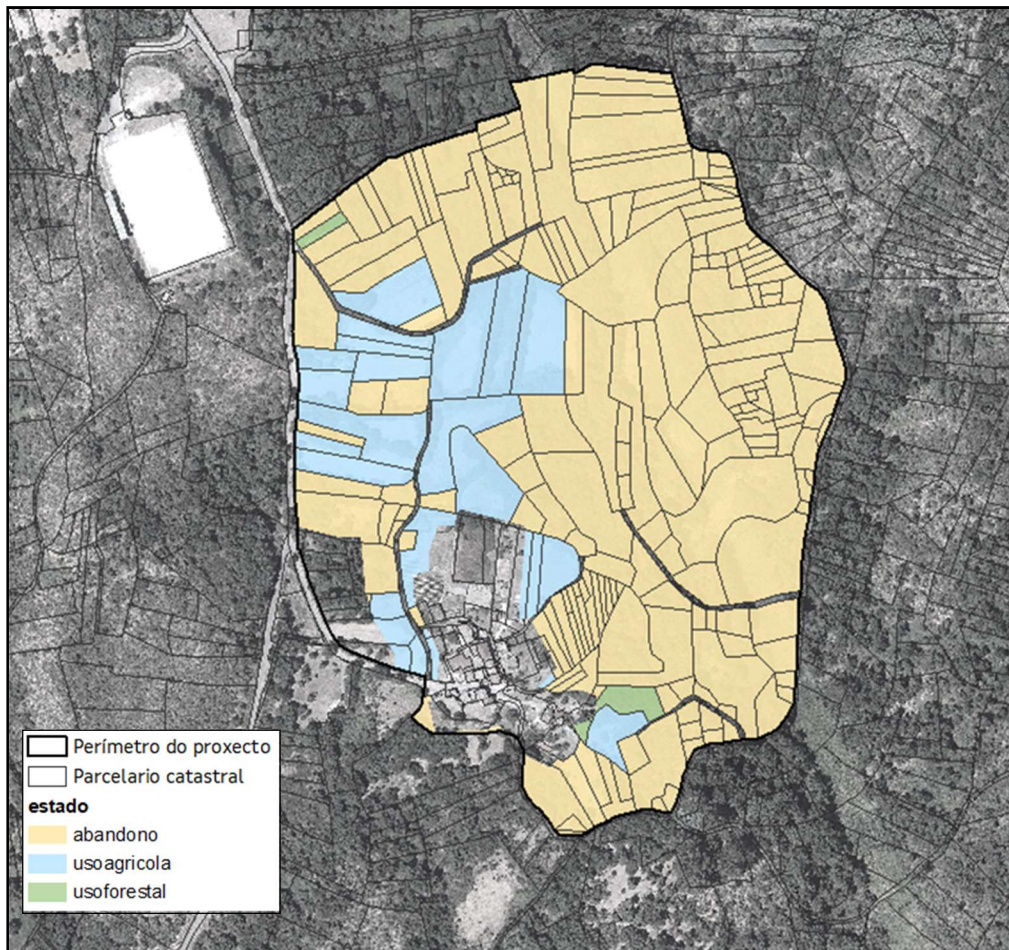

En canto ao estado actual dos terreos, conclúese que da superficie que engloba o perímetro da Aldea Modelo, un 77,87 % mostra na actualidade un estado de abandono ou infrautilización.

ESTADO ACTUAL	ÁREA (ha)
Abandono / infrautilización	11,72
Uso agrícola	3,19
Uso forestal	0,14
TOTAL ACTUACIÓN	15,05

Táboa 21: Superficie usos actuais.

Imaxe 35: Clasificación do estado actual identificado no traballo de campo da zona de estudo.

A situación actual, con un alto índice de abandono/infrautilización dos terreos xera unha gran potencialidade da zona para a súa posta en produción sen que existan grandes condicionantes como poderían ser a existencia de terreos en produción ou masas consolidadas de frondosas autóctonas.

7.11. CARACTERIZACIÓN VISUAL DA SITUACIÓN ACTUAL

Na visita previa á zona de actuación, revisouse o perímetro proposto, para analizar de xeito xeral o estado dos terreos na actualidade.

Os resultados da visita refléxanse nas seguintes imaxes:

Superficie

Masa frondosas autóctonas

Zonas de abandono

Acceso ao núcleo

Masa de frondosas autóctonas

Muros no interior do perímetro

Camiño dentro do perímetro

Parcelas en produción

Zonas en abandono

8. CARACTERIZACIÓN DA PROTECCIÓN PATRIMONIAL

A normativa de obrigado cumprimento que regula as actuacións son:

- *Lei 16/1985, de 25 de xuño, do Patrimonio Histórico Español.*
- *Decreto 199/97, que regula a actividade arqueolóxica na Comunidade Autónoma de Galicia.*
- *Lei 5/2016, do 4 de maio, do patrimonio cultural de Galicia.*
- *Lei 39/2015, do 1 de outubro, do procedemento administrativo común das Administracións Públicas.*
- *Decreto 93/2017, do 14 de setembro, polo que se regula a composición e funcionamento dos consellos territoriais de Patrimonio Cultural de Galicia, do Consello Asesor dos Camiños de Santiago e da Comisión Técnica de Arqueoloxía.*
- *Decreto 83/2018, do 26 de xullo, polo que se aproba o Plan Básico Autonómico de Galicia.*
- *Lei 2/2016, do 10 de febreiro, do solo de Galicia.*
- *As demais normas de aplicación, nomeadamente a lexislación vixente sobre o réxime do solo, a ordenación do territorio e o planeamento urbanístico, en relación coa protección e conservación do patrimonio cultural.*

Unha vez consultados o rexistro arqueolóxico da Dirección Xeral do Patrimonio Cultural o catálogo de elementos protexidos no PXOM do concello de Taboadela e o Plan Básico Autonómico, no perímetro da Aldea Modelo de Covelo realizaranse traballos nalgúns parcelas incluídas nos contornos tanto de xacementos censados-catalogados e de elementos catalogados do Patrimonio Cultural.

Os contornos que afectan ás parcelas que se atopan dentro do perímetro da Aldea Modelo de Taboadela, son:

- Fonte de Covelo (código PXOM ficha E-031, PBA 6787).
- Conxunto de cabaceiros (3) de Covelo (código PXOM ficha E-072, PBA 6788).
- Forno comunal de Covelo (código PXOM ficha A-029, PBA 6790).
- Forno tradicional e alpendre (código PXOM ficha A-066, PBA 6789).

Segundo o disposto no artigo 39.1 da Lei 5/2016, "As intervencións que se pretendan realizar en bens de interese cultural ou catalogados, así como, de ser o caso, no seu contorno de protección ou na súa zona de amortecemento, terán que ser autorizados pola consellería competente en materia de patrimonio cultural, coas excepcións que se establece esta lei".

Os elementos incluídos no inventario municipal que afectan ao perímetro de actuación son:

1. FONTE DE COVELO (ficha E-031 do PXOM).

Fonte tradicional situada no alto da aldea de Covelo e que se sitúa ao nivel do chan e a carón das últimas casas da aldea. A fonte consta dun cubo rectangular encaixado nun muro construído en canteira de granito de mediana calidade (cachotería), aberto na súa cara frontal, e protexido por unha porta metálica.

Código no Catálogo das PXOM de Taboadela: ficha E-031.

Grado de protección: Tipolóxica.

Código no Catálogo da Xunta: PBA 6787.

Categoría do Ben: Inventariado [Inventario de Bens Patrimoniais da Xunta Catalogado (Catálogo da Xunta e dos PXOM) Elemento Catalogado do Patrimonio Cultural].

2. CONXUNTO DE CABECEIROS (3) (ficha E-072 do PXOM).

Un conxunto de tres cabaceiros, todos de tipoloxía mixta, de dimensións desiguais e estrutura de cámara distinta. Unha delas, a de menores dimensións, conta cunha armazón de pedra, o mesmo material que articula a base. A de maior tamaño presenta unha estrutura de madeira con soporte (cepas e tornarratos) labrado en pedra.

Código no Catálogo das PXOM de Taboadela: ficha E-031.

Grado de protección: Integral.

Código no Catálogo da Xunta: PBA 6788.

Categoría do Ben: Inventariado [Inventario de Bens Patrimoniais da Xunta Catalogado (Catálogo da Xunta e dos PXOM) Elemento Catalogado do Patrimonio Cultural].

3. FORNO COMUNAL DE COVELO (ficha A-029 do PXOM).

Forno comunal construído entre medianeiras que merece ser restaurado e que ocupa o espazo central na aldea de Covelo. De planta poligonal, piso terreo e cuberta a dúas augas, o forno conserva os elementos propios do forno tradicional. Este constitúe unha pequena construción circular que ten forma de bóveda no seu interior, e serve para cocer pan, empanadas, bolos preñados, etc.. De propiedade comunitaria, esta modalidade de forno é o propio das sociedades de escasos recursos. Trátase dunha construción independente feita e conservada polos veciños que era utilizado seguindo o sistema de rolda. Os seus muros foron levantados, orixinalmente, en cachotería de granito, o que deu lugar á apertura de dous vans: a porta de acceso e unha pequena xanela lateral. O interior dos fornos comunais tradicionais posúe plataformas horizontais ao longo das paredes, coñecidas como tendais, onde se lle da forma á masa. Seguidamente sitúase o forno propiamente dito, tamén chamado vaso do forno, que ocupa o largo da construción. A estrutura constitúese por medio dunha cámara de planta circular, a capela- asentada sobre o lar – base de pedra construída de lousas ben traballadas, con teito abovedado onde se acende o lume e se fai cocedura do pan unha vez realizado o enfornado. O forno ten un oco de acceso – a boca – que en moitos casos leva na parte superior unha peza saínte de pedra coñecida co nome de chapilé, que ten por obxecto impedir o ascenso das faiscas. O lar prolóngase cara adiante formando unha plataforma a xeito de mesa, a lareira, dotada dun burato polo que se fai caer a cinza nun depósito inferior denominado fornalleira ou borralleira.

Código no Catálogo das PXOM de Taboadela: ficha A-029.

Grado de protección: Estructural.

Código no Catálogo da Xunta: PBA 6790.

Categoría do Ben: Inventariado [Inventario de Bens Patrimoniais da Xunta Catalogado (Catálogo da Xunta e dos PXOM) Elemento Catalogado do Patrimonio Cultural].

4. FORNO TRADICIONAL E ALPENDRE (ficha A-066 do PXOM).

Orixinal forno construído de forma exenta que ocupa un espazo excéntrico da aldea de Covelo. De planta rectangular, piso terreo e cuberta a dúas augas, o forno conserva os elementos propios desta tipoloxía tradicional. Este constitúe unha pequena construción circular que ten forma de bóveda no seu interior, e serve para cocer pan, empanadas, bolos preñados, etc... . O forno en si ocupa 1/3 parte do total da edificación, que se destina a outros fins, nomeadamente o resguardo de apeiros de labranza. De propiedade privada, esta modalidade de forno é o propio das sociedades de escasos recursos. Trátase dunha construción independente feita e conservada polos veciños que era utilizado, de forma

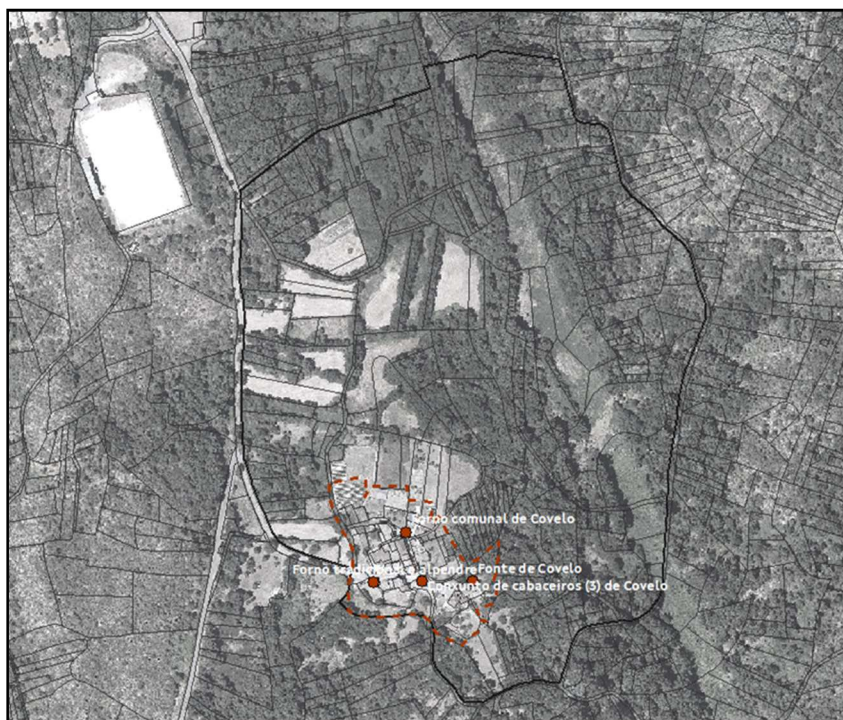
preferente, por unha única familia, autorizando puntualmente o seu uso a outros veciños. Os seus muros foron levantados en cachotería de granito da modalidade de opus vittatum, o que deu lugar á apertura de dous vans: unha ampla porta de acceso de carro e a boca do forno propiamente dita, situada nun ángulo da edificación e gornecida baixo unha prolongación da cuberta.

Código no Catálogo das PXOM de Taboadela: ficha A-066.

Grado de protección: Estrutural.

Código no Catálogo da Xunta: PBA 6789.

Categoría do Ben: Inventariado [Inventario de Bens Patrimoniais da Xunta Catalogado (Catálogo da Xunta e dos PXOM) Elemento Catalogado do Patrimonio Cultural].

Imaxe 36: Situación dos elementos catalogados no PXOM de Taboadela, dentro do perímetro da AM.

Para a protección dos elementos patrimoniais inventariados na zona de actuación, previo ao inicio dos traballos ou de calquera labor relacionada con eles, deberanse cumprir as seguintes condicións:

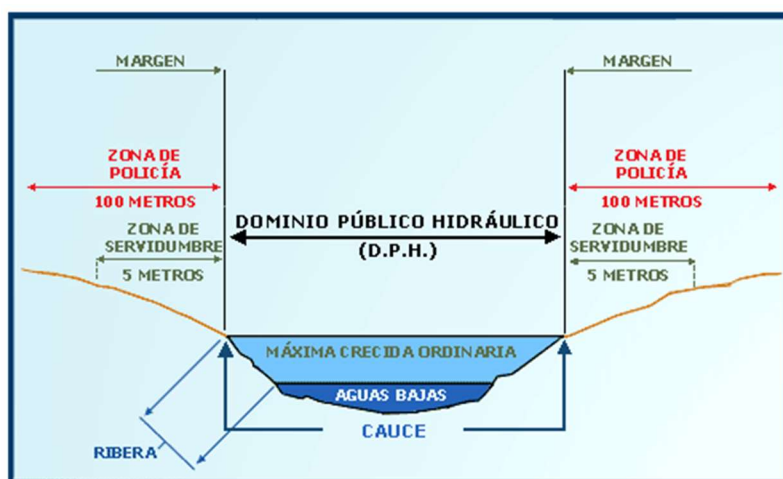
- Balizamento dos xacementos arqueolóxicos seguindo unha perimetral que garanta a intanxibilidade da área de protección integral ou, de non estar esta precisada, en canto as evidencias físicas en superficie (estruturas defensivas dos castros, protuberancias nos relevos nas mámoas e outros xacementos megalíticos, afloramentos rochosos nos petróglifos etc.).
- As rozas serán exclusivamente manuais na inmediación dos elementos patrimoniais inventariados.
- Non se realizarán movementos de terra, nin amoreamentos ou depósitos, nin se poderá abrir pistas novas no contorno de protección dos xacementos.
- Respectaranse os afloramentos rochosos, por se existise arte rupestre. En ningún caso a maquinaria ou o tráfico rodado se realizará sobre deles. Tampouco se arrastrarán troncos nin refugallos sobre a súa superficie nin se amorearán nin se depositarán enriba destes.
- Non se tallarán en ningún caso árbores frondosas autóctonas en cumprimento do establecido na propia Lei 3/2007, do 9 de abril, de prevención e defensa contra os incendios forestais.

9. CARACTERIZACIÓN DA PROTECCIÓN HIDROGRÁFICA

En materia de Augas a normativa de aplicación será o Real Decreto legislativo 1/2001, do 20 de xullo, polo que se aproba o texto refundido da *Lei de Augas; Lei 1/2006, do 23 de xuño, de Augas*; Regulamento do Dominio Público Hidráulico (Real Decreto 849/1986, do 11 de abril); e *Real Decreto 1/2016, do 8 de xaneiro*, polo que se aproba a revisión dos Plans Hidrolóxicos das demarcacións hidrográficas do Cantábrico Occidental, Guadalquivir, Ceuta, Melilla, Segura e Júcar e da parte española das demarcacións hidrográficas do Cantábrico Oriental, Miño-Sil, Douro, Tajo, Guadiana e Ebro.

Imaxe 37: Zonas afección hidrográfica.

Pola zona de actuación do proxecto discorre o río Lérez. A *lexislación de augas*, tanto no artigo 6 do *Texto Refundido da Lei de Augas*, aprobada polo Real Decreto Legislativo 1/2001, de 20 de xullo (A), como o artigo 6 do Real Decreto 849/1986, de 11 de abril, polo que se aproba o *Regulamento do Dominio Público Hidráulico (RDPH)*, establece nas marxes laterais das canles, e en toda a súa extensión lonxitudinal, unhas faixas laterais de protección de 100 metros, subdivididas á súa vez en dúas zonas coñecidas como zona de servidume e policía, en concreto:

- A zona de servidume de 5 metros de anchura para uso público regulado regulamentariamente.
- A zona de policía de 100 metros de anchura na que se condicionará o uso do chan e as actividades que se desenvolvan.

10. ORDENACIÓN PRODUTIVA DOS TERREOS

A análise do grao de abandono dos predios da zona de actuación, mediante o estudo realizado parcela a parcela, completándoo coas características climáticas, hidrolóxicas, edafolóxicas, de produción e limitacións; permitiu a xeración de fichas individuais descritivas nas que se identifican tanto os elementos que poderían condicionar un futuro cultivo unha futura posta en produción dos terreos, así como a análise individual da orientación produtiva de cada parcela. As producións potenciais que se atopan en parcelas similares na contorna.

Esta análise permite obter unha caracterización xeral da zona de estudo, tanto a nivel global para o conxunto do perímetro da aldea como a nivel de parcela, chegando a propoñer unha clasificación na que se establece unha zonificación óptima para o cultivo dunha especie principal e outra secundaria.

Neste punto preténdese determinar aqueles cultivos ou aproveitamentos para os que existe unha maior aptitude, xustificando a decisión tecnicamente, dende o punto de vista económico, técnico, social e ambiental, na totalidade ou parte do perímetro, tanto un uso ou actividade principal como secundaria.

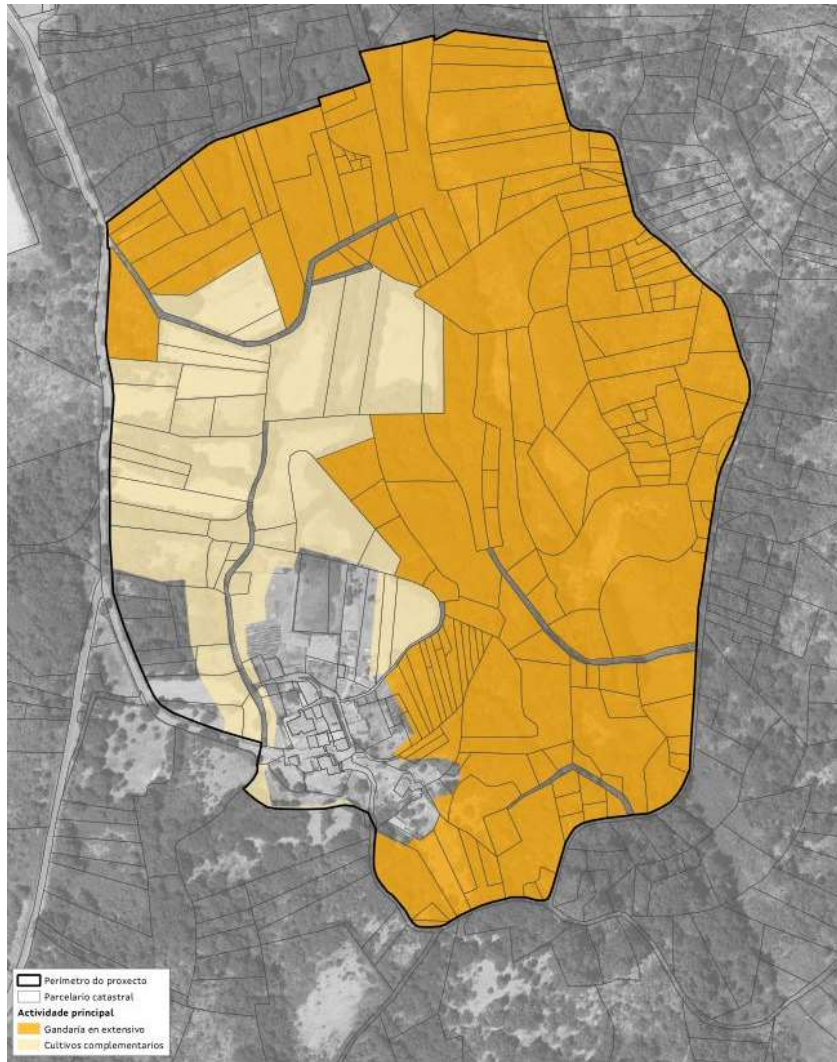
10.1. CARACTERIZACIÓN DOS TIPOS DE CULTIVO ANALIZADOS

Para analizar o uso para a posta en produción agrogandeira e forestal dos terreos, mediante o establecemento de actividades gandeiras ou cultivos agrarios e forestais para obtención de froito, establécese unha proposta de actividade principal e secundaria. Para isto, construíuse un sistema de información xeográfica (SIX) no que se verteron todos datos recompilados que se mencionaron nos apartados anteriores (datos bibliográficos, de gabinete e obtidos en campo), no cal a partir de diferentes técnicas de análise chegouse a propoñer un cultivo ou actividade principal e secundaria para cada unha das parcelas da aldea.

Debido ás condicións identificadas na zona afectada polo proxecto de Aldea Modelo de Covelo (Taboadela), establécese unha zonificación dos terreos para definir a **ACTIVIDADE PRINCIPAL**:

- **GANDARÍA EN EXTENSIVO.** Na zona norte e leste da Aldea Modelo propónse o aproveitamento gandeiro en extensivo, ao existir amplas superficies poboadas con especies de frondosas autóctonas caducifolias a protexer, que facilitan o aproveitamento silvopastoral dos terreos.
- **CULTIVOS COMPLEMENTARIOS.** Corresponde á zona oeste da aldea, nas inmediacións do núcleo rural. Nesta zona indícase un aproveitamento dos terreos para cultivos complementarios á explotación gandeira.

Imaxe 38: Actividade principal proposta.

Dentro das distintas posibilidades de gandaría extensiva, contéplase principalmente o aproveitamento para vacún de carne, gando porcino, ovino e cabrún. Calquera das modalidades elixidas deberá ser en extensivo e terán prioridade aquelas explotacións que inclúan unha produción integrada e/ou en ecolóxico.

Será prioritario nalgunha zona a coexistencia de gando en extensivo e a produción de cultivos para o propio abastecemento da explotación, para garantir a sustentabilidade e multifuncionalidade do aproveitamento.

Dentro das zonas analizadas existen zonas con importante potencial apícola, debido á existencia de vexetación que potencia este aproveitamento, esta actividade terase en conta como complementaria en todo o perímetro da aldea (a localización deberá estar supeditada á normativa existente que regula a actividade).

Ao tratarse dunha área con masas consolidadas de frondosas autóctonas, e dende o punto proteccionista do proxecto, deberase adecuar a carga gandeira e o plan de manexo da explotación de xeito que non afecte ás masas arbóreas existentes. Como

norma xeral a carga gandeira¹ deberá ser inferior a 2 UGM²/ha. Así por exemplo, para o gando vacún supón un límite de 2 vacas adultas/ha. Para o gando ovino e cabrún o límite será de 13 animais/ha. No caso de explotacións de porcino recoméndase³ non superar os 15 porcinos por hectárea e establecer varios recintos de manexo que permitan a rotación dos animais de tal xeito que posibilite un período de rexeneración mínimo de 45 días.

Nas parcelas nas que se identifiquen masas consolidadas de frondosas autóctonas (principalmente do xénero *Quercus spp.* e *Castanea sativa*), aplicarase o modelo silvícola XFAS (xestión de frondosas por rareo sucesivo) e CS3 (Producción de froito e outros aproveitamentos e persistencia en soutos tradicionais), en base ao establecido na orde do 9 de febreiro de 2021 pola que se modifica o anexo I da Orde do 19 de maio de 2014 pola que se establecen os modelos silvícolas ou de xestión forestal indicativos e referentes de boas prácticas forestais para os distritos forestais de Galicia.

Nestes modelos silvícolas o obxectivo fundamental é garantir a persistencia da masa, a produción múltiple e a conservación da biodiversidade nas masas consolidadas de frondosas autóctonas. Asegurarase a conservación dos valores ecosistémicos e ambientais e da diversidade.

Serán actividades permitidas as rozas selectivas nos bosquetes en rexeneración, a xeito de axuda á rexeneración natural ata a etapa de monte bravo e as rozas perimetrais con zonas de matogueira para facilitar rexeneración e reducir o risco de incendio forestal. Non é necesario fixar unha quenda de corta por non buscarse un sistema de xestión rotacional, senón de cuberta forestal continua. Reservarase árbores á corta, distribuídos tanto individualmente como en grupos, permitíndose cortas de rareo sucesivo con período de rexeneración mínimo de 20 anos, aplicadas por bosquetes ou por faixas, sen que chegue nunca a producirse o apeo completo de ningún rodal.

Para establecer unha actividade / cultivo secundario, realízase unha análise dos cultivos agrarios e forestais para obtención de froito, a priori, máis aptos tendo en conta as condicións agronómicas da zona de actuación. Os cultivos analizados son os seguintes:

	SEMENTEIRA/ PLANTACIÓN	PROFUNDIDADE	RANGO TEMPERATURA	RESISTENCIA XEADAS	PRECIPITACIONES	SOLO	PH	M.O.	SALINIDADE
XIRASOL	FEBREIRO/ MAIO	60cm	13° a 30°C	SI	<400 mm	ARXILO AREOSOS	7	ALTA	ALTA
TRIGO	OUTONO	80cm	3°-32°C	MEDIA	<400 mm	ARXILO AREOSOS	7	MEDIA	MEDIA
CEBADA	XANEIRO/ MAIO	50cm	-10° a 30°C	MEDIA	Resistente	FRANCOAREOSOS	VAR.	ALTA	ALTA

¹ Tómanse como referencia os valores de produción ecolóxica. Ver anexo IV do REGULAMENTO (CE) N° 889/2008 DA COMISIÓN de 5 de setembro de 2008, polo que se establecen disposicións de aplicación do Regulamento (CE) no 834/2007 do Consello sobre produción e etiquetado dos produtos ecolóxicos, con respecto á produción ecolóxica, o seu etiquetado e o seu control.

² UGM = Unidade de Gando Maior. Ver conversión das diferentes categorías no anexo II do Regulamento (UE) n° 808/2014 da Comisión, do 17 de xullo de 2014.

³ Real Decreto 1221/2009, do 17 de xullo, polo que se establecen normas básicas de ordenación das explotacións de gando porcino extensivo e polo que se modifica o Real Decreto 1547/2004, do 25 de xuño, polo que se establecen as normas de ordenación das explotacións cunícolas.

	SEMENTEIRA/ PLANTACION	PROFUNDIDADE	RANGO TEMPERATURA	RESISTENCIA XEADAS	PRECIPITACIONES	SOLO	PH	M.O.	SALINIDADE
	MARZO		20°C		a seca				
CENTEO	OUTONO	50cm	5° a 32°C	ALTA	Resistente a seca	AREOSOS CALIZOS PEDREGOSOS	<7	BAIXA	MEDIA
VIDE	INVERNO/ PRIMAVERA	ALTA	-20° a 38°C	BAIXA	250-450 mm	VARIABLE	7-9	MEDIA	MEDIA
OLIVEIRA ⁴	OUTONO	> 60 cm	-12° a 40°C	ALTA	250-450 mm	FRANCOAREOSOS	7-9	BAIXA	ALTA
CASTIÑEIRO	NOVEMBRO/ FEBREIRO	40-60 cm	-20° a 38°C	MEDIA	400-900 mm	FRANCO	5,7- 6	3-5 %	BAIXA

Táboa 22: Análise das necesidades dos cultivos.

Tendo en conta o anterior, establécese **ACTIVIDADE SECUNDARIA**, a CULTIVOS LEÑOSOS. Na zona oeste da Aldea Modelo propónse o aproveitamento destinado a cultivos leñosos como pode ser a plantación de árbores froiteiras, plantación de castaño para froito.

No caso de parcelas que presentan masas forestais consolidadas non se define ningún tipo de actividade secundaria, permitindo soamente aquelas actividades que sexan compatibles co mantemento, conservación e explotación de ditas masas.

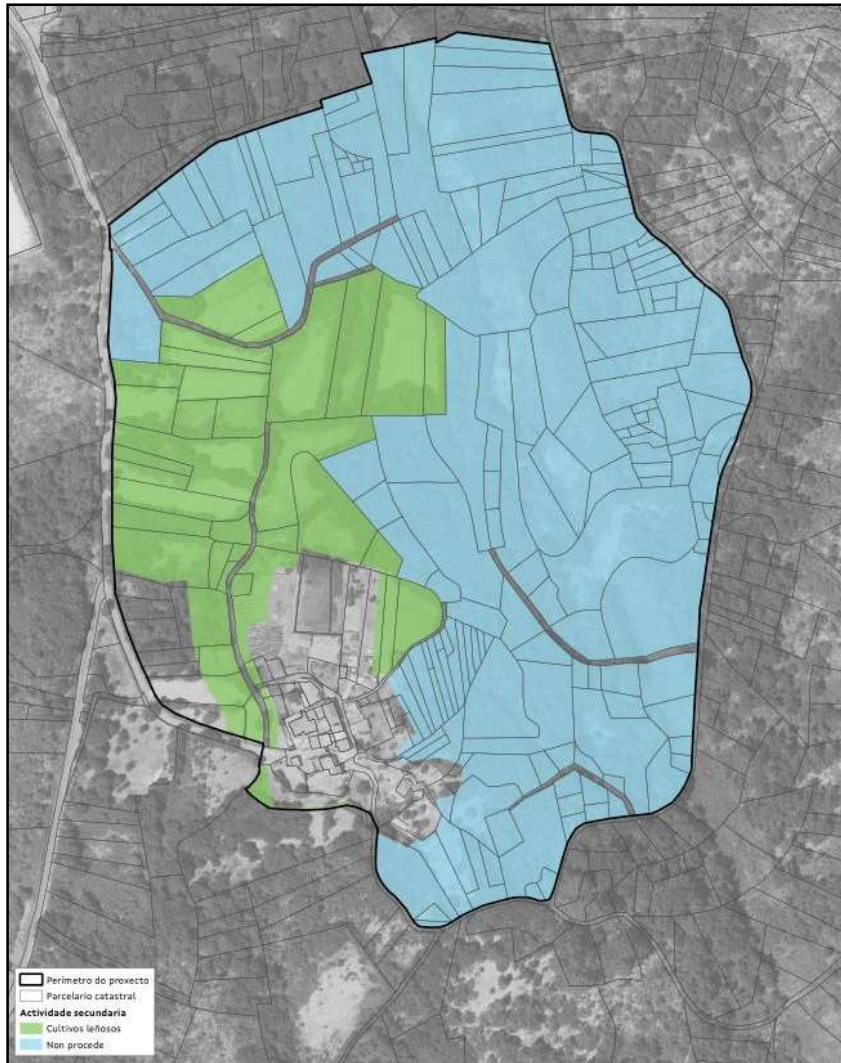
Nas parcelas nas que se identifiquen masas consolidadas de frondosas autóctonas (principalmente do xénero *Quercus spp.*), non se define ningún tipo de actividade secundaria, aplicarase o modelo silvícola XFAS (xestión de frondosas por rareo sucesivo), en base ao establecido na orde do 9 de febreiro de 2021 pola que se modifica o anexo I da Orde do 19 de maio de 2014 pola que se establecen os modelos silvícolas ou de xestión forestal indicativos e referentes de boas prácticas forestais para os distritos forestais de Galicia.

Neste modelo silvícola o obxectivo fundamental é garantir a persistencia da masa, a produción múltiple e a conservación da biodiversidade nas masas consolidadas de frondosas autóctonas. Asegurarase a conservación dos valores ecosistémicos e ambientais e da diversidade.

Serán actividades permitidas as rozas selectivas nos bosquetes en rexeneración, a xeito de axuda á rexeneración natural ata a etapa de monte bravo e as rozas perimetrais con zonas de matogueira para facilitar rexeneración e reducir o risco de incendio forestal. Non é necesario fixar unha quenda de corta por non buscarse un sistema de xestión rotacional, senón de cuberta forestal continua.

⁴Para o cultivo de oliveira a profundidade de solo efectiva debe ser de polo menos 60 cm, non se debe encharcar a leira no inverno, aínda que sexa por un curto período de tempo nin debe ter veas de auga que a atravesen ou acuíferos ou mananciais a pouca profundidade respecto da superficie. Ten que estar asollada sen masas forestais grandes nos lindes no caso de que sexan leiras de menos de 1 ha.

Imaxe 39: Actividade secundaria proposta.

11. SISTEMA DE XESTIÓN DE TERRAS

Como xa se adiantou nos antecedentes deste documento, o sistema de xestión das terras que forman parte do proxecto de Aldea Modelo será a incorporación ao Banco de Terras e o seu posterior arrendamento. Os procedementos de incorporación e arrendamento de predios a través do Banco de Terras están regulados na Lei 11/2021 de recuperación da terra agraria de Galicia e nos acordos do Consello de Dirección da Agader. Toda a normativa de aplicación pode consultarse en <https://agader.xunta.gal/gl/banco-de-terras/lexislacion-e-normativa/>.

11.1. PARCELAS OBXECTO DE ACTUACIÓN

As parcelas contempladas no proxecto de orientación produtiva para a posta en valor de terreos na Aldea Modelo de Covelo (Taboadela) son nas que inicialmente os titulares indicaron o seu interese para participar no proxecto [Ver plano 24].

As parcelas de actuación definitivas, estableceranse unha vez definida a actividade a desenvolver e tras a incorporación definitiva das parcelas por parte dos seus titulares no Banco de Terras de Galicia.

11.2. PREZO MÍNIMO DE ARRENDAMENTO

O Banco de Terras conta cuns prezos de referencia para os arrendamentos que son propostos pola Comisión Técnica de Prezos e Valores (capítulo III da *Lei de recuperación da terra agraria de Galicia*); e que posteriormente son remitidos ao Consello da Xunta para a súa aprobación.

Estes prezos de referencia fíxanse por unidade de superficie en función da parroquia onde se localiza e o tipo de terras (terras de labor, pasteiros, etc.). Como cada finca pode ter un porcentaxe de diferentes tipos de terras, o prezo de cada finca obtense por multiplicación da superficie de cada tipo de terra que posúe e o valor unitario da parroquia no que está.

Os prezos de referencia⁵ do Banco de Terras (expresados en €/ha*ano), para a parroquia de Taboadela (San Miguel), no concello de Taboadela, son os establecidos na seguinte táboa:

Concello	Parroquia	Prezo cultivos leñosos	Prezo terras de labor	Prezo pastos e matos	Prezo forestais	Prezo incultos
Taboadela	Taboadela (San Miguel)	157	131	60	97	14

Táboa 23: Prezos de referencia do Banco de Terras de Galicia.

As persoas interesadas no arrendamento deberán indicar na súa solicitude o prezo polo que estaría disposto a alugar as parcelas sendo igual ou superior o establecido como prezo de referencia do Banco de Terras.

O prezo ofertado, a maiores doutros factores que se definen nun apartado posterior deste documento, será tido en conta como criterio de valoración nas propostas de explotación produtivas que se presenten.

⁵ Os prezos de referencia do Banco de Terras son aprobados anualmente, en base ao artigo 13 da lei de recuperación da terra agraria de Galicia.

11.3. DURACIÓN DO ARRENDAMENTO

A *lei de recuperación de terra agraria de Galicia* (artigo 56.c) establece prazos máximos de arrendamento en función do destino que se lle dea ás parcelas obxecto de actuación. Así, para destinos forestais o prazo máximo será de 70 anos e para o resto de destinos será de 30 anos.

Os proxectos de posta en produción de terreos en Aldeas Modelo teñen unha orientación agropecuaria, polo tanto a duración máxima dos arrendamentos será de 30 anos.

En canto á duración mínima, á hora de incorporar os terreos ao proxecto, os propietarios comprométese ao arrendamento das parcelas por un período mínimo de 5 anos pois o inicio da recollida de declaracións de adhesión comezou ao abeiro da *lei 6/2011, do 13 de outubro, de mobilidade de terras de Galicia*. Nesta lei establécese no artigo 47ter.3.a "[...]deberán asumir un compromiso de incorporación de estas parcelas ao Banco de Terras para a súa cesión por un período mínimo de cinco anos[...]". Por isto, os propietarios á hora de asinar os documentos de adhesión ao proxecto comprometéronse á cesión das parcelas por un período mínimo de cinco anos.

Polo tanto, a duración dos arrendamentos no marco do proxecto de Aldea Modelo estarán comprendidos entre os 5 e os 30 anos. No caso de que se presenten propostas que impliquen a cesión de terreo por un prazo superior aos 5 anos, antes da selección da proposta deberá darse traslado aos titulares dos dereitos sobre os terreos para que presenten a súa conformidade.

12. OBRAS E INFRAESTRUCTURAS NECESARIAS PARA A POSTA EN PRODUCCIÓN DAS ACTIVIDADES A DESENVOLVER NA ALDEA MODELO

Despois de terse declarado a Aldea Modelo e declararse a utilidade pública do proxecto, realizouse unha roza para poder acceder ás parcelas e así poder analizar o terreo e establecer os usos e aproveitamentos máis axeitados para a zona de actuación. Tratouse dunha roza selectiva nas zonas que presentan maior estado de abandono, protexendo en todo caso os elementos patrimoniais existentes (fontes tradicionais, muros de pedra, marcos).

Neste caso, na Aldea Modelo de Covelo, proxéctase a ordenación produtiva dos terreos mediante a gandería en extensivo e plantación e explotación de cultivos complementarios.

En relación á actividade de gandería en extensivo será indispensable a construción dun peche perimetral do ámbito de actuación, tanto para o correcto manexo do gando da propia explotación como para evitar o acceso da fauna salvaxe ás instalacións (nomeadamente xabaril, lobo ou raposo entre outros). A tipoloxía e características do peche dependerá do tipo de gando empregado na explotación. En todo caso, como referencia, recoméndase a utilización de estacas de madeira tratada gornecidas ben con malla cinexética ou ben con arame galvanizado; así como a utilización de pastor eléctrico.

En relación aos cultivos que se queiran implantar, e dado que a maioría dos terreos veñen dunha situación de abandono prolongado no tempo; deberase realizar un laboreo profundo antes da implantación dos cultivos. Recoméndase voltear o terreo con arado de veso seguido de un ou dous pases de grada, aportación de emendas (encalado, abonado,...) e mesmo un pase de rotocultor.

Calquera instalación/elemento a instalar na Aldea Modelo deberá ser aprobada pola Agader, tendo en conta que deberá estar integrada na contorna e acorde ao indicado no catálogo da paisaxe de Galicia, e ás directrices que se establezan. Os materiais deberán ser sustentables, primando o uso de madeira e elementos naturais para edificación, todos os materiais deberán ser reutilizables e facilmente desmontables, garantindo que o promotor retire o material no momento de finalización da actividade.

Para cada zona e actividade as instalacións deberanse axeitar aos condicionantes establecidos na normativa sectorial de aplicación.

13. CRITERIOS DE VALORACIÓN DAS PROPOSTAS NO SUPOSTO DE CONCORRENCIA DE VARIAS SOLICITUDES DE PARTICIPACIÓN NO PROXECTO

No caso de existir varias solicitudes de participación para o mesmo proxecto de Aldea Modelo, segundo establece o artigo 116 da lei de recuperación da terra agraria de Galicia, definiranse un conxunto de criterios de preferencia para a cesión. Entre os criterios de adxudicación atenderase, entre outros, á complementariedade entre os proxectos dentro das Aldeas Modelo; ás propostas que teñan como finalidade a ampliación da base territorial das explotacións xa existentes, ás propostas que se refiran á produción ecolóxica e ás producións de gandería extensiva.

Atendendo a isto, o primeiro dos criterios que se propón é un criterio excluínte, é dicir, a solicitude que se presente deberá adecuarse ás orientacións produtivas definidas neste documento, caso contrario desbotarase sen máis.

Os criterios de ponderación son:

- Complementariedade: a complementariedade con outros proxectos de Aldea Modelo (por exemplo, nunha Aldea Modelo A prodúcese cereal que se usa como alimentación do gando doutra Aldea Modelo B) será valorada cunha puntuación de 60 puntos.
- Orientación produtiva: terán prioridade aquelas orientacións produtivas definidas neste documento como principal, que son as destinadas á gandería extensiva e aos cultivos complementarios. En segundo lugar estarán as orientacións produtivas definidas como secundaria. A puntuación máxima deste punto será 60 puntos que se verá reducida segundo o tipo de orientación proposta.
- Ampliación base territorial: a ampliación da base territorial das explotacións será valorada cunha puntuación de 60 puntos.
- Produción ecolóxica: a explotación en produción ecolóxica será valorada cunha puntuación de 60 puntos.
- Superficie: terán preferencia aquelas propostas que abarquen maior superficie dentro do perímetro da aldea. A puntuación máxima deste punto será 60 puntos

que se verá reducida proporcionalmente segundo descenda a superficie do proxecto proposto con relación á superficie total do perímetro da Aldea Modelo.

- **Continuidade:** a continuidade con outras iniciativas de mobilidade de terras na mesma área será valorada cunha puntuación de 40 puntos.
- **Proximidade:** terán preferencia aquelas propostas que se presenten por persoas que residan na aldea. A puntuación máxima deste punto será 40 puntos que se verá reducida proporcionalmente segundo se afaste da aldea a residencia das persoas que presentan a solicitude. En primeiro lugar estarán os residentes na aldea, en segundo lugar os residentes no concello e en terceiro lugar os residentes en concellos limítrofes.
- **Prezo:** A puntuación máxima deste punto será 40 puntos para aqueles incrementos do 100% sobre o prezo base de referencia. Este valor reducirase proporcionalmente para aqueles prezos comprendidos entre o prezo base e o 100% de incremento.
- **Incorporación á actividade agraria:** A puntuación máxima deste punto será 40 puntos. Valorarase a creación de novas explotacións e a incorporación de persoas mozas.
- **Aportación de terras ao proxecto:** A puntuación máxima deste punto será 40 puntos para aquelas persoas que aporten ao proxecto terras xestionadas por elas mesmas. Asignaráselle a puntuación máxima a aquela persoa que aporte máis superficie, reducíndose proporcionalmente esta puntuación para as persoas que aporten cantidades inferiores.

CRITERIO ACREDITADO	PUNTOS TOTAIS
Complementariedade con outros proxectos de Aldea Modelo (máximo 60 puntos)	60
Orientación produtiva (máximo 60 puntos)	60
Proxectos con orientación produtiva principal	60
Proxectos con orientación produtiva secundaria	30
Ampliación da base territorial (máximo 60 puntos)	60
Producción ecolóxica (máximo 60 puntos)	60
Superficie (máximo 60 puntos)	60
Proxectos que abarquen a totalidade da superficie da aldea modelo	60
Proxectos que abarquen parte da totalidade da superficie da aldea modelo	proporcional
Continuidade con outras iniciativas de mobilidade de terras na mesma área (máximo 40 puntos)	40
Proximidade (máximo 40 puntos)	40
Persoas que residan na propia aldea	40
Persoas que residan no mesmo concello	20
Persoas que residan en concellos limítrofes	10
Prezo (máximo 40 puntos)	40
Incremento sobre o prezo base, pero inferior ao 100% de incremento	Proporcional
Incremento do 100% sobre o prezo base	40
Incorporación á actividade agraria (máximo 40 puntos)	40

CRITERIO ACREDITADO	PUNTOS TOTAIS
Explotación de nova creación	20
Incorporación de persoa moza (home)	15
Incorporación de persoa moza (muller)	20
Aportación de terras ao proxecto (máximo 40 puntos)	40
Aportacións inferiores á máis alta.	Proporcional
Aportación máis alta en superficie	40

Crterios de desempate

1º criterio Segundo a seguinte orde de preferencia

Orde	Criterio
1	Complementariedade con outros proxectos de Aldea Modelo
2	Orientación produtiva
3	Produción ecolóxica
4	Ampliación da base territorial
5	Superficie
6	Aportación de terras ao proxecto
7	Proximidade
8	Continuidade con outras iniciativas de mobilidade de terras na mesma área
9	Prezo
10	Incorporación á actividade agraria

2º criterio Data de presentación da solicitude

